Årsberättelse 2021

Finansbolagens Förening
Finansbolagens Service - FF AB

1960-2020

60 år

Finansbolagens Förening
Finansbolagens Service – FF AB *(utgivare)*

Årsberättelse 2021

Finansbolagens Förening • Finansbolagens Service - FF AB 2
Förord

Medlemmar 3
Medlemsföretag
Associerade företag

Organisation 5
Kansli
Styrelse
Presidiet
Valberedning
Arbetsgrupper
Internationell representation

Svenska organisationer och myndigheter 7
Departement, myndigheter och organisationer

Finansbolagen under året 8
Årsmöte/bolagsstämma och informationsmöten
Utbildningar och kurser
Ett axplock ur ärenden 2021
Utredningar och remisser

Finansbolagens spelregler 12
Lagstiftning
Tillsyn
God sed i finansbolag
Internationella konventioner
Riktlinjer och rekommendationer
EU-förordningar
Europeiska tillsynsmyndigheter – riktlinjer och rekommendationer

Statistik 29
Tabellförteckning

Förord

Finansbolagens Förening bildades år 1960 och är en branschorganisation för finansbolag, d.v.s. företag som bedriver finansieringsrörelse som kreditmarknadsföretag eller bank, finansiellt institut, konsumentkreditinstitut eller annan finansiell verksamhet.

Medlemsföretagen bedriver finansieringsverksamhet med Finansinspektionens tillstånd eller med anmälningsskyldighet eller utan krav på tillstånd/anmälan. De finansbolag som har tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse har rätt att finansiera sin verksamhet med inlåning från allmänheten.

Finansbolagen erbjuder sina finanstjänster direkt eller indirekt, exempelvis genom leverantör, och kombinerar ofta finansiering med rådgivning eller administrativ service. De huvudsakliga finanstjänsterna är leasing, avbetalning och factoring (fakturabelåning eller fakturaköp), betalningsförmedling, lån, konsument- och kontokortskrediter.

Med avseende på ägarförhållande, storlek och inriktning råder skilda förhållanden mellan olika medlemsföretag. Föreningen organiserar både välkända privatägda företag och industriägda företag. Bland de senare återfinns flera fordonstillverkares finansbolag.

Som associerad till föreningen kan anslutas företag som, utan att bedriva finansieringsverksamhet, har intresse av att följa information och debatt på området.

Föreningens arbete bedrivs genom två juridiska personer. *Finansbolagens Förening* samlar branschen och verkar för en sund utveckling av etiska regler för medlemsföretagen. Föreningen är ideell och bedriver inte affärsverksamhet. *Finansbolagens Service – FF AB*, som bedrivs utan vinstsyfte, har till föremål för sin verksamhet att tillhandahålla medlemmar och associerade olika tjänster genom att arbeta med utredningar samt bedriva informationsverksamhet i juridiska, ekonomiska och andra frågor av betydelse för medlemmarnas verksamheter. FF/Finansbolagen används nedan som gemensam beteckning för de båda juridiska personerna.

FINANSBOLAGENS FÖRENING
FINANSBOLAGENS SERVICE – FF AB
Kammakargatan 22, 5 tr., 111 40 STOCKHOLM
Tel.: 08-660 68 90
E-post: info@finansbolagen.se
www.finansbolagen.se

Medlemsföretag

BMW Financial Services Scandinavia AB	Box 775 191 38 Sollentuna	Tel 08-585 360 00 www.bmw.se
BNP Paribas Leasing Solutions AB	Vendevägen 89 182 32 Danderyd	Tel 072-206 63 00 www.leasingsolutions.bnpparibas.se
DNB Bank ASA, filial Sverige	105 88 Stockholm	Tel 08-473 41 00 www.dnb.se
De Lage Landen Finans AB (DLL)	Box 7754 103 96 Stockholm	Tel 08-781 06 00 www.dllgroup.com
Deutsche Leasing Sverige AB	Wallingatan 33 111 24 Stockholm	Tel 08-463 44 60 www.deutsche-leasing.com
EnterCard Group AB	Klarabergsgatan 60 105 34 Stockholm	08-737 14 00 www.entercard.com
Euro Finans AB	Box 167 221 00 Lund	Tel 046-31 20 20 www.eurofinans.se
Express Bank, Sverige filial *	Box 1171 164 26 Kista	Tel. 0770-17 77 70 www.sevenday.se
GCC Capital AB	Box 7790 103 96 Stockholm	Tel 08-557 665 50 www.gccab.com
Göteborgs Stads Leasing AB	Box 1086 405 23 Göteborg	Tel 031-368 46 00 www.goteborg.se
Ikano Bank AB	Box 21066 200 21 Malmö	Tel 0476-58 70 70 www.ikanobank.se
Jyske Finans Filial	Hyllie Boulevard 17 215 32 Malmö	Tel 08-502 585 00 www.jyskefinans.se
Komplett Bank ASA	Postboks 448 1327 Lysaker Norge	08-403 096 00 www.komplettbank.se
Lantmännen Finans AB	Box 30192 104 25 Stockholm	Tel 010-556 30 00 www.lantmannenfinans.se
Mercedes-Benz Finans Sverige AB	Box 50521 202 50 Malmö	Tel 040-660 92 60 www.mercedes-benz.se
Nordea Finance Equipment AS, Sverige filial (tidigare SG Finans)	Box 1534 171 29 Solna	Tel 08-470 95 00 www.equipment.nordeafinance.se
Nordic Finance Business Partner AB	Box 7373 103 91 Stockholm	Tel 08-588 180 00 www.nordicfinance.com

MEDLEMMAR

Scania Credit AB	151 87 Södertälje	Tel 08-553 836 60 www.scania.se
Scania Finans AB	151 87 Södertälje	Tel 08-553 837 50 www.scania.se
Siemens Financial Services AB	Box 3094 169 03 Solna	Tel 08-730 79 75 www.siemens.se/finance
Svea Bank AB	169 81 Solna	Tel 08-735 90 00 www.svea.com
Telia Finance AB	Stjärntorget 1 169 94 Solna	Tel 0771 - 883 050 www.teliafinance.com
Thorn Svenska AB	Box 1315 171 25 Solna	020-24 24 24 www.thorn.se
Toyota Kreditbank GmbH Tyskland, Sverige Filial	Box 1206 172 24 Sundbyberg	Tel 08-622 35 00 www.toyota.se
Toyota Material Handling Commercial Finance AB	Svarvargatan 8 595 81 Mjölby	Tel 0142-860 00 www.toyota-forklifts.eu
Volkswagen Finans Sverige AB	151 88 Södertälje	Tel 08-553 868 00 www.vwfs.se

* = ny medlem

Associerade företag

Application Consulting Sweden AB	Jakobsbergsgatan 13, 5 tr 111 44 Stockholm	Tel 08-440 36 70 www.applicon.se
IBM Svenska AB	164 92 Stockholm	Tel 08-793 10 00 www.ibm.com/se-en/financing
Tellox Finansservice AB	Observatoriegatan 17 113 29 Stockholm	08-551 124 40 www.tellox.se

Kansli

Lars Zacharoff – advokat och VD

Per Holmgren – advokat

Alexander Arkhem – jurist

Raili Kyyrönen – ekonomi

Ylva Nordlander – assistent

Tel.	08-660 68 90
E-post	info@finansbolagen.se
Webbplats	www.finansbolagen.se
Besöksadress	Kammakargatan 22, 5 tr., 111 40 STOCKHOLM

Styrelse

Susanne Glykofrydis, De Lage Landen Finans AB, Stockholm – ordförande

Jonas Elfridsson, Lantmännen Finans AB, Stockholm – vice ordförande

Jan Haglund, Entercard Group AB, Stockholm – ordinarie ledamot

Bernt Lindstedt, Scania Finans AB, Södertälje – ordinarie ledamot

Magnus Segerdahl, Telia Finance AB, Solna – ordinarie ledamot

Jonas Vestlund, Thorn Svenska AB, Solna – ordinarie ledamot

Lars Zacharoff, Finansbolagens Förening, Stockholm – ordinarie ledamot – VD

Robert Erkers, Toyota Kreditbank GmbH Tyskland, Sverige filial, Sundbyberg – ordinarie ledamot

Holger Pabst, Volkswagen Finans Sverige AB, Södertälje – ordinarie ledamot

Fredrik Wijkström, Siemens Financial Services AB, Solna – suppleant

Presidiet

Susanne Glykofrydis, De Lage Landen Finans AB, Stockholm – vice ordförande

Jonas Elfridsson, Lantmännen Finans AB, Stockholm – vice ordförande

Lars Zacharoff, Finansbolagens Förening, Stockholm – VD

Valberedning

Peter Lindgren – ledamot (sammankallande)

Bengt Löwgren – ledamot

Andreas Sethson – ledamot

Arbetsgrupper

En stor del av föreningens arbete sker i arbetsgrupper med representanter från medlemsföretagen. Ordinarie arbetsgruppsmöten äger rum ungefär fyra gånger per år för respektive arbetsgrupp, men även extrainsatta möten sker vid behov. På arbetsgruppsmöten tas aktuella frågor upp. Arbetsgrupperna bereder frågor och bistår styrelsen i dess arbete.

Arbetsgruppen för regelverk och juridik

Arbetsgruppen för regelverk och juridik behandlar övergripande regelverksfrågor. Information om nya regelverk och regelverksförändringar behandlas. Remisser från riksdag, Regeringskansliet, myndigheter, domstolar och de europeiska organisationerna tas upp och föreningens remissvar gås igenom. Under arbetsgruppens ämnesområde faller bland annat frågor rörande sakrätt, associationsrätt, rörelseregler, revision, redovisning, obeståndsfrågor, skatt, konsumentkrediter, kreditsäkerhet och sekretessfrågor.

Arbetsgruppen för compliance, risk och kapitalkrav

I gruppen behandlas frågor om praktisk tillämpning av regelverk och processer kopplade till compliance, riskhantering, kapitaltäcknings- och likviditetskravsfrågor. Frågor om penningtvätt och finansiering av terrorism behandlas också. Vidare tas konsumentfrågor upp, exempelvis om konsumentkrediter och överskuldsättning.

Arbetsgruppen för fordonsfrågor

I denna arbetsgrupp behandlas fordonsrelaterade frågor med anknytning till finansiering. Arbetsgruppen har till uppgift att bevaka de fordonsfinansierande medlemsföretagens intresse hos lagstiftare och myndigheter bland annat vad gäller leasing, avbetalning och bedrägerier.

Säkerhetsgruppen

I Säkerhetsgruppen diskuteras brottslighet mot fordon, båtar och maskiner med mera, och vad som kan göras för att förebygga samt ingripa mot stölder och bedrägerier. Gruppen består av företrädare för de fordonsfinansierande företagen, försäkringsbranschen samt bilhandels- och biluthyrningsbranschen (Finansbolagens Förening, Svenska Bankföreningen, Larmtjänst, Motorbranschens Riksförbund och Biluthyrarna Sverige). Samråd sker med bland andra Transportstyrelsen, Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten.

Övriga grupper

Utöver ovan nämnda grupper sker arbete i mer eller mindre fasta grupper tillsammans med andra organisationer och myndigheter. Exempel på sådana samarbeten är FF:s arbete inom Svenska Institutet mot Penningtvätt (SIMPT) och branschsamarbetet med Finansinspektionen (FI).

Internationell representation

Eurofinas och Leaseurope

FF är representerad i de europeiska finansbolagsorganisationerna Eurofinas och Leaseurope.

Eurofinas, *the European Federation of Finance House Association,* bevakar europeiska medlemsorganisationers intressen inom konsumentkreditområdet. FF är den enda svenska medlemsorganisationen i Eurofinas.

Leaseurope*, the European Federation of Leasing Company Associations,* bevakar intressen inom leasing- och hyrbilsindustrin för sina medlemsorganisationer. Representationen i Leaseurope fördelas mellan medlemsföretagen i Finansbolagens Förening och Svenska Bankföreningen.

Norden och Baltikum

Finansbolagen i Danmark, Estland, Finland, Lettland, Norge och Sverige har erfarenhetsutbyten och samarbete i gemensamma frågor. Bland annat deltar FF i Nordisk-Baltiska Finansföreningens årliga möten. Under pandemin har mötena hållits i digital form.

Departement, myndigheter och organisationer

FF är remissinstans för departement, främst Finans- och Justitiedepartementen, samt myndigheter som exempelvis Finansinspektionen och Konsumentverket. FF medverkar också fortlöpande i arbets- och referensgrupper i en mängd olika sammanhang.

Allmänna Reklamationsnämnden (ARN)

FF är representerad i ARN:s bankavdelning.

Finansinspektionen (FI)

FF är remissinstans i ärenden som berör medlemsföretagens verksamheter och deltar som expert i de referensgrupper som FI tillsätter när nya allmänna råd eller föreskrifter tas fram. FF träffar med jämna mellanrum FI för informations- och erfarenhetsutbyte som rör branschen.

Insolvensrättsligt Forum

FF är en av huvudmännen för Stiftelsen Insolvensrättsligt Forum och är representerad i dess styrelse. Stiftelsen arrangerar vartannat år ett forum för belysning och diskussion av aktuella insolvensrättsliga frågor. Nästa ordinarie forum äger rum i maj år 2022.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

FF är remissinstans men har även olika kontakter med IMY. FF har bland annat för ett antal medlemsföretags räkning sänt in en ansökan om undantag för att möjliggöra kontroller mot sanktionslistor (ansökan beviljades 2022).

International Chamber of Commerce (ICC) Sverige

FF är med i ICC Sverige vars arbete syftar till att tillvarata det svenska näringslivets intressen inom Internationella Handelskammaren, ICC, näringslivets världsorganisation. Självreglering genom uppförandekoder som sätter etiska standarder är en av denna världsorganisations huvudsyften.

Konsumentverket (KOV)

FF träffar KOV regelbundet. Bland annat anordnar FF samverkansmöten med KOV två gånger per år, vår och höst, där aktuella konsumentkreditfrågor tas upp.

Kronofogdemyndigheten (KFM)

FF har kontakt med KFM angående bland annat utredningen om fordonsrelaterade skulder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

FF för en dialog med MSB.

Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM)

FF deltar i NDM som är en samrådsorganisation inrättad av ett tjugotal näringslivsorganisationer för egenåtgärder med mera inom näringsrättens område. Inom ramen för NDM anordnas även samverkansmöten med KOV/Konsumentombudsmannen.

Näringslivets Regelnämnd (NNR)

FF deltar i NNR vars uppgift är att verka för att offentlig normgivning ska vara ändamålsenlig, och inte mer omfattande än vad som är påkallat.

Polismyndigheten

FF för en dialog med Polismyndighetens olika enheter, exempelvis med Polisens nationella operativa avdelning (NOA). FF:s medlemmar får därifrån, via FF, inbjudningar till workshops, webbinarium, med mera.

Riksbanken (RB) och Riksgälden (RG)

FF är remissinstans i ärenden som berör RB bland annat Riksbankens föreskrifter och statistikinsamling. FF är remissinstans i ärenden som berör RG och möten sker vid behov. Under 2021 har möte hållits om bland annat olika frågor relaterade till insättningsgarantin.

Skatteverket (SKV)

FF har kontakt med SKV i olika frågor som berör FF:s medlemmar, angående bland annat 'Ett konto' och 'Mekanismen' (konto- och värdefackssystem).

Statistikmyndigheten (SCB)

Statistikfrågor och andra frågor tas upp med SCB.

Svenska Bankföreningen (SBF)

För diskussion av särskilt aktuella och angelägna ärenden sammanträffar FF med SBF. Gemensamma möten med olika myndigheter hålls angående olika sakfrågor och i frågor där föreningarnas intressen sammanfaller har gemensamma framställningar gjorts. Viss statistik sammanställs i samarbete och genom samägda Associations of Swedish Finance Houses (AFINA) är de bägge föreningarna medlemmar i Leaseurope.

Svenska Institutet mot Penningtvätt (SIMPT)

SIMPT bildades 2016 av branschorganisationerna inom den finansiella sektorn. Syftet med SIMPT är att ta fram vägledningar för hur reglerna om åtgärder mot penningtvätt ska tillämpas i praktiken av finansiella företag. Vägledningarna tas gradvis fram i en fortgående process. Den första vägledningen lanserades i slutet av 2020. Genom SIMPT tar branschen ett gemensamt ansvar för viktiga frågor och bidrar till en tydligare och effektivare tillämpning av regelverket på området. FF och SBF har även inrättat en särskild arbetsgrupp inom SIMPT för finansbolagsfrågor.

Transportstyrelsen (TS)

FF för en dialog med TS. Frågor rörande TS tas primärt upp i Säkerhetsgruppen och berör bland annat registreringsfrågor från finansbolagens perspektiv.

Årsmöte/bolagsstämma och informationsmöten

Årsmöte/bolagsstämma

FF:s årsmöte och bolagsstämma 2021 ägde rum den 28 maj 2021. Mötet hölls digitalt med anledning av covid-19-pandemin. Vid årsmötet/bolagsstämman valdes ledamöter och suppleanter i föreningens respektive servicebolagets styrelser. Deltagare var bland andra VD:ar för medlemsföretagen och andra behöriga företrädare för medlemsföretagen.

Informationsmöten

Vårens informationsmöte ägde rum den 28 maj genom ett digitalt seminarium med inbjudna talare. De fyra punkterna på agendan var Konjunkturinstitutets Urban Hansson Brusewitz (*Lägesbild över konjunkturläget och återgången efter pandemin*), professor i civilrätt Christina Ramberg (*Obehörig användning av e-legitimation*), Jonatan Jansson från företaget Scrive (*Presentation om digitala underskrifter*) samt Karin och Philip från Säkerhetpolisen (*SÄPO:s arbete mot terrorfinansiering).* Mötet sändes från Stockholm International Hearing Centre (SIHC) i Stockholm och gjordes även tillgängligt via medlemswebben.

Höstens informationsmöte och erfarenhetsutbyte ägde rum den 26 november och för första gången sedan 2019 kunde föreningen bjuda in till ett fysiskt möte på Scandic by Haymarket i centrala Stockholm. Det var mycket glädjande att återigen kunna ses för att diskutera relevanta branschfrågor samt nätverka mellan medlemsföretagen.

Mötet inleddes av VD Lars Zacharoff och därefter gästades vi av vice riksbankschef Henry Olsson som talade på temat *Aktuell penningpolitik och det ekonomiska läget.* Därefter följde Malin Olsson från FI med en presentation om *Global standard för hållbarhetsredovisning och FI:s arbete på området* samt Hanna Wetter från SIMPT med fokus på *Aktuellt om vägledningsarbetet.*

Efter en paus med kaffe och mingel blev det dags för Peter Bryntesson, FKG Fordonskomponentgruppen, att tala om det aktuella ämnet fordonskomponenter och framtiden under rubriken *Fordonsindustrin 2030: Sambandet mellan affärsmodell och hållbarhet.* Avslutade gjorde Jenny Winther från Secretary General Nordic Payments Council som under sin presentation fokuserade på *Harmonisering av betalningssystemen i Norden.*

Halvdagen avslutades med en gemensam lunch på restaurang Paul's på Haymarket.

Säkerhetsgruppens årliga informationsmöte

Den 18 november 2021 anordnade Säkerhetsgruppen sitt årliga informationsmöte och nu återigen i fysisk tappning i Nordeas lokaler på Kungsholmen, istället för digitalt som föregående år.

Efter inledande ord från VD Lars Zacharoff lämnades ordet över till Pernilla Bremer och Svante Törnqvist, båda från Transportstyrelsen och utredare i Maskinregisterutredningen. Pernilla och Svante presenterade sitt uppdrag, arbetsprocessen hitintills och det fortsatta arbetet, bland annat genom samverkan med näringslivet. Temat maskinregister fortsatte med företrädare från branschföreningen Maskinleverantörerna, Larmtjänst och ett medlemsföretag, för lägesbild och olika perspektiv på nyttan med att införa ett maskinregister och vad det bör innehålla.

Mats Carlsson från Larmtjänst gav en redogörelse kring fordonsstölder inklusive färsk statistik och trender innan fokus skiftade till ämnet bekämpning av stölder av båtar och vattenskotrar samt åtgärder, i väntan på ett båtregister. Om detta ämne talade Jim Frogestam (Svedea), Viktor Eklöf (Larmtjänst) och Kalle Silfver (Securmark Sverige).

Utbildningar och kurser

FF erbjuder olika typer av utbildningar till sina medlemmar utifrån deras behov. Inventeringar av utbildningsbehov görs årligen och kurser tillhandahålls. Vanligtvis sker utbildningarna i kansliets lokaler men år 2021 var, precis som föregående verksamhetsår, speciellt p.g.a. covid-19-pandemin, vilket medförde att inga fysiska utbildningar hölls.

I den enkätundersökning som föreningen gjorde vid årsskiftet 20/21 om medlemsföretagens utbildningsbehov framgick att förebyggande åtgärder mot bedrägerier var det mest efterfrågade ämnet.

I april 2021 gavs den digitala endagskursen *Att förebygga bedrägerier* med Anders Björkenheim från Accessus. Anders berörde bland annat bedrägeribolagets mekanik, varifrån bolagen kommer och hur årsredovisningar kan förfalskas. Kursen fick mycket goda omdömen av deltagarna.

Ett axplock ur ärenden 2021

Möten med Finansinspektionen (FI)

FF har under 2021 fört en aktiv dialog med FI i ärenden som påverkar medlemsföretagen. Bland annat har FF medverkat på referensgruppsmöten.

Finansinspektionens nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden

FF deltog i ett referensgruppsmöte under 2020 samt lämnade därefter skriftliga kommentarer till FI tillsammans med SBF. Under våren 2021 remitterade FI ett förslag till allmänna råd. FF avgav ett gemensamt remissvar tillsammans med SBF. De allmänna råden beslutades av FI:s styrelse i augusti 2021 och trädde i kraft i november 2021.

EU-kommissionens förslag till nytt direktiv om konsumentkrediter (CCD)

Under sommaren 2021 remitterades EU-kommissionens förslag till nytt konsumentkreditdirektiv**.** FF har lämnat skriftliga synpunkter till departement och ingår även i departements referensgrupp. FF samverkar aktivt i Eurofinas och Leaseurope i ärendet.

Samverkan med Konsumentverket

Regeringen har som uttalat mål att genomföra förbättringar inom konsumentområdet, varför olika utredningar tillsatts och förslag presenterats. Konsumentverket (KOV) arbetar aktivt med att stärka konsumentskyddet. FF träffar KOV regelbundet för att utbyta erfarenheter och föra en dialog kring aktuella frågor om konsumentkrediter, marknadsföring av krediter, kreditprövningar och privatleasing med mera. Under 2021 hölls två digitala samverkansmöten.

Samverkan med Transportstyrelsen

FF och Svenska Bankföreningen (SBF) har en dialog med Transportstyrelsen (TS) och möten hålls vanligtvis årligen, där frågor av intresse för medlemsföretag som leasar ut och finansierar fordon, båtar och maskiner tas upp. Aktuella frågor är bland annat fordonsrelaterade skulder, fordon som olovligen försvinner utomlands, samt ett framtida register för båtar respektive arbetsmaskiner. FF och SBF har sedan många år en expertgrupp som för en dialog med TS, kring ett antal prioriterade frågor. FF har under året haft ett samverkansmöte med TS.

Regelförenkling

FF arbetar aktivt för enklare regler i olika sammanhang, exempelvis i Näringslivets Regelnämnd (NNR) där FF är medlem.

Penningtvätt

Erfarenhetsutbyte inom Anti-Money Laundering

FF har inom ramen för arbetsgruppen för compliance, risk och kapitalkrav behandlat Anti-Money Laundering (AML) och hur reglerna ska tillämpas i praktiken. Under 2021 har FF varit remissinstans i olika ärenden, bland annat FI:s förslag till ändringar i tillämpningsområdet för FI:s föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42). Under sommaren 2021 remitterades även EU-kommissionens förslag till ny penningtvättsreglering där en stor del föreslås ske genom en EU-förordning som i mycket ersätter nuvarande direktiv. FF har lämnat skriftliga synpunkter till departementet och ingår även i departements referensgrupp.

Svenska institutet mot penningtvätt (SIMPT)

FF deltar i finansbranschens arbete med att ta fram en vägledning inom penningtvättsområdet. SIMPT är en svensk motsvarighet till brittiska the Joint Money Laundering Steering Group (JMLSG), och erbjuder verksamhetsutövarna konkreta åtgärder som ska vidtas i deras verksamheter. Lagstiftningen har tyvärr inneburit tillämpningssvårigheter varför en vägledning från SIMPT har välkomnats bland verksamhetsutövarna. Arbetet med SIMPT har pågått genom ett flertal möten där vägledningen tagit form. Arbetet fortskrider alltjämt och en ny vägledning presenterades i slutet av år 2021 i samband med ett digitalt seminarium, som samlade ett stort antal deltagare.

Säkerhetsgruppen

Säkerhetsgruppen är ett forum för att diskutera brottslighet som drabbar leasade/finansierade objekt så som fordon och maskiner och vad som kan göras för att förebygga och ingripa mot denna typ av brottslighet. Gruppen består av företrädare för de fordonsfinansierande företagen, försäkringsbranschen samt bilhandels- och biluthyrningsbranschen. Till gruppen har även knutits företrädare för polisen och Interpol. Samråd sker även med Bolagsverket, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Transportstyrelsen och Kronofogdemyndigheten. Ett av de områden som gruppen har identifierat som ett problem är fordonsbedrägerier av olika slag.

Gruppen arbetar även för att förbättra tillgången till olika informationskanaler. I samarbete med Larmtjänst har ett register tagits fram över eftersökta objekt finansierade av finansbolag och banker. I detta finns även en konsumentskyddsaspekt: Genom registret, som är publikt, kan en köpare lättare fullgöra sin undersökningsplikt. Medlemskap i FF eller

Svenska Bankföreningen är en förutsättning för att registrera ett objekt i registret.

Gruppen anordnade även detta år ett informationsmöte för de deltagande organisationernas medlemsföretag där deltagarna informerades om aktuella frågor inom brottslighet, med mera

Internationella möten i bland annat Eurofinas och Leaseurope

FF arbetar aktivt för att föra fram branschens synpunkter på europeisk nivå. FF är genom sina medlemmar representerad i Leaseurope's och Eurofinas' respektive styrelser och arbetsgrupper.

I en tid då allt fler regleringsinitiativ utgår från EU är det europeiska samarbetet särskilt värdefullt för att påverka utformningen av förslagen redan i planeringsstadiet. Härigenom kan även FF på ett tidigt stadium hålla medlemsföretagen informerade om olika planerade regleringsåtgärder.

Möten i ämnesspecifika frågor

Under året ägde även möten rum för FF:s medlemmar kring ett antal ämnesspecifika frågor:

BankID

Frågor kopplade till BankID är relevanta för FF:s medlemmar. Ansvarsfrågor i förhållande till tredje man har lyfts med Svenska Bankföreningen sedan 2019 och ett arbete pågår nu där.

Frågor kopplade till ett framtida maskinregister

Som nämndes tidigare var frågan maskinregister ett huvudsakligt tema under Säkerhetsgruppens informationsmöte hösten 2021. Föreningen har därefter haft en fortsatt dialog med både Transportstyrelsens utredare och branschföreningen Maskinleverantörerna kring vad föreningens medlemmar skulle intressera sig för vad gäller innehållet i ett framtida register.

Leasing av medicintekniska produkter

En annan fråga på FF:s agenda är frågan om leasing av medicintekniska produkter och tolkning av det nya EU-direktivet. FF inledde en dialog och ett erfarenhetsutbyte med branschorganisationen Swedish Medtech kring produktansvaret för den som sätter sjukvårdsutrustning på marknaden, till exempel en lease- eller kreditgivare.

Frågor med anledning av covid-19

Likt föregående år har covid-19-pandemin fortsatt haft stor inverkan på såväl samhället som föreningens verksamhet.

Merparten av verksamhetens möten har under 2021 ägt rum i form av videomöten. Under hösten, då lägre smittspridning gjorde det möjligt att arrangera större sammankomster, kunde informationsmöte återigen hållas på Haymarket precis som innan pandemin slog till.

Ansökan till IMY om kontroller mot sanktionslistor

I slutet av 2020 påbörjades en gemensam ansökan för intresserade medlemsföretag att få möjlighet att göra kontroller mot sanktionslistor. Ansökan omfattade behandling av personuppgifter om lagöverträdelser, som Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) beslutar om. Ansökan innebär att andra än myndigheter bland annat får använda sig av vissa internationella sanktionslistor (UK, USA och FN). Ansökan lämnades in i april 2021 och började handläggas av IMY i september 2021.

Efter mindre kompletteringar/förtydliganden i ansökningshandlingarna meddelade IMY i mars 2022 beslut om beviljat tillstånd för vederbörande företag att behandla dessa personuppgifter.

Utredningar och remisser

Nedan finns ett axplock av de remisser och utredningar som inkom till FF under 2021.

Finansinspektionen

- FI föreslår ansats för att bedöma pelare 2-vägledning för svenska
- FI:s förslag till pelare 2-metod för bedömning
- Rapport om avgifter hos FI för samråd
- Förslag till nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (gemensamt remissvar med SBF)
- Förslag om nya avgifter hos FI för samråd
- Upphävande av FI:s föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde
- Samråd om avgifter hos FI – inför höstens avgiftsrapport till regeringen
- Förslag till ändringar i tillämpningsområdet för Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- Förslag till ändringar i FI:s föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning

Finansdepartementet

- En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46)
- Justerad beräkning av bilförmån
- Avgift vid prövning av en tvist vid Allmänna reklamationsnämnden och en ny möjlighet till omprövning
- Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter (Ds 2020:30)
- Lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning
- Regellättnader på värdepappersmarknaden och några frågor om referensvärden
- Ett moderniserat konsumentskydd (SOU 2021:17)
- Riskskatt för kreditinstitut
- Tillgång till information om bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp vid marknadsföring av nya personbilar
- Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42)
- Ändrad nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar
- Betaltjänster – några förtydliganden

Finansdepartementet och Justitiedepartementet

- Hemställan om undantag i skattesekretessen och offentlighets- och sekretesslagen för kreditgivningsändamål för att motverka överskuldsättning

Infrastrukturdepartementet

- Uppdrag om översyn av lagstiftningen om flyttning av fordon med mera (gemensamt remissvar med SBF)

Justitiedepartementet

- EU-kommissionens förslag till direktiv om konsumentkrediter
- Insolvensdirektivet och reglerna om skuldsanering (Ds 2021:6)
- Andra chans för krisande företag – En ny lag om företagsrekonstruktion (SOU 2021:12)
- Inbjudan att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag om ett nytt direktiv om hållbarhetsrapportering
- Bolags rörlighet över gränserna (SOU 2021:18)

Näringsdepartementet

- Enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (SOU 2021:60)

Riksbanken

- Integrerad rapportering av internationell bankstatistik
- Remiss gällande RBFS om instituts rapportering av finansmarknadsstatistik

Riksgälden

- Ändrade föreskrifter om resolution
- Ändrade föreskrifter om insättningsgaranti
- Tillämpning av kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder (MREL)

Skatteverket

- Förslag till föreskrifter om konto- och värdefacksystem

Lagstiftning

Lagen om bank- och finansieringsrörelse

Finansbolag i lagens mening är kreditmarknadsbolag och var reglerade t.o.m. den 30 juni 2004 genom lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet med mera, men regleras från och med den 1 juli 2004 i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. För finansbolag som ej omfattas av lagen gäller lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

Lagen gäller för alla som driver bank- och finansieringsrörelse, dock inte för den verksamhet som drivs av Riksbanken och Riksgälden.

I definitionen av bankrörelse ingår såväl betalningsförmedling via generella betalningssystem som inlåning med en uppsägningstid inom högst 30 dagar. Enligt Finansinspektionens praxis ska en bank direkt eller indirekt delta i minst ett generellt betalsystem. De system som Finansinspektionen har identifierat som generella betalsystem är Bankgirosystemet, Dataclearingen, RIX samt kortsystemen VISA och MasterCard.

Inlåning får mottagas även av kreditmarknadsföretag och icke-finansiella företag. För det sistnämnda fallet är dock det högsta inlåningsbeloppet SEK 50 000 per konsument och insättningsgarantin gäller ej i detta fall. Den lag som reglerar inlåningsföretags verksamhet är lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet. Lagen upphörde att gälla den 1 januari 2021 och det är bara vissa företag som var registrerade innan lagen upphörde, som får fortsätta att bedriva inlåningsverksamhet. Definitionen av finansieringsrörelse styr frågan om tillståndsplikt eller ej för kreditmarknadsbolag/finansbolag.

Även finansbolag har tillgång till generella betalsystem. Kombinationen kort inlåning och betalningsförmedling via generella betalningssystem innebär krav på banktillstånd.

Definitionen av finansieringsrörelse

Med finansieringsrörelse avses rörelse i vilken ingår näringsverksamhet som har till ändamål att:

- Ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, och
- lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).
- Allmänheten är fysiska personer och alla företag utom finansiella (finansiella företag är svenska och utländska banker, försäkringsbolag, kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag och finansiella institut).
- Till allmänheten räknas inte stat och kommun.
- Såväl mottagande av medel från allmänheten som lämna kredit med mera ska föreligga för tillståndsplikt för finansieringsrörelse. Kreditinstitut ska driva näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningsmedel från allmänheten.
- Undantag från tillståndsplikt för finansieringsrörelse enligt definitionen.
- Svensk bank.
- Utländsk bank med tillstånd i Sverige för bankrörelse.
- Försäkringsföretag med flera under förutsättning att det är tillåtet enligt för dem tillämplig lag.
- Företag som ger finansiering i samband med ”egna varor/tjänster”.
- Så kallade internbanker förutsatt att koncernen/gruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet.
- Aktiebolag/ekonomisk förening om verksamheten består i att vid enstaka tillfällen förvärva fordringar, och medel för verksamheten inte löpande anskaffas från allmänheten.
- Vissa ekonomiska föreningar.
- Företag som tillhandahåller betaltjänster enligt lagen om betaltjänster.
- Säljstödjande finansiering. (Det tidigare tidsbegränsade undantaget i 29 § i lagen om bank- och finansieringsrörelse [LBF] har numera blivit permanent. De företag som berörs är företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern förutsatt att koncernen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel genom att ge ut överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år.)

Återhämtningsplaner

Den 1 februari 2016 trädde regler om upprättande av återhämtningsplaner i kraft, som ersatte de tidigare reglerna (se 6 a kap. i LBF). Ändringarna grundar sig i krishanteringsdirektivet. Reglerna föreskriver vad för innehåll banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag ska ha i sina återhämtningsplaner.

Företagens styrelse ska godkänna återhämtningsplanen som sedan ska lämnas in till FI.

Ett kreditinstitut som är föremål för gruppbaserad tillsyn tillsammans med andra koncernföretag inom EES omfattas inte av skyldigheten. Istället ska institutet upprätta en koncernåterhämtningsplan enligt reglerna om koncernåterhämtningsplaner.

Förenklade skyldigheter

För mindre systemviktiga företags återhämtningsplaner och koncernåterhämtningsplaner infördes förenklade skyldigheter, innebärande att dessa inte behöver ha lika detaljerade och omfattande planer. Föreskrifterna som reglerar detta trädde i kraft den 15 juli 2016.

Koncernåterhämtningsplan

Ett kreditinstitut som ingår i en koncern och står under gruppbaserad tillsyn ska omfattas av en koncernåterhämtningsplan, vilken ska upprättas och uppdateras av moderföretaget inom EES. Ett sådant kreditinstitut ska upprätta en individuell återhämtningsplan om FI beslutar det. En koncernåterhämtningsplan ska identifiera åtgärder som kan bli nödvändiga att vidta på nivån för moderföretaget inom EES och i ett enskilt dotterföretag som omfattas av den gruppbaserade tillsynen.

Moderföretagets styrelse ska godkänna planen. Den ska därefter, vid den tidpunkt FI bestämmer, ges in till FI. För en gränsöverskridande koncern ska den i stället ges in till den samordnande tillsynsmyndigheten. Om FI är den samordnande tillsynsmyndigheten, ska inspektionen överlämna planen till berörda behöriga och resolutionsmyndigheter. Om ett företag har åsidosatt sina skyldigheter, ska inspektionen ingripa.

Koncerninternt finansiellt stöd

Koncerninternt finansiellt stöd är ett stödarrangemang som bygger på frivillighet genom avtal mellan företagsenheter inom en koncern belägna i olika länder och som, om det ingås, ska godkännas av Finansinspektionen. Bestämmelserna återfinns i 6 b kap. LBF och är en följd av krishanteringsdirektivet.

Definitionerna för koncerninternt finansiellt stöd är:

1. Finansiellt stöd: Penninglån, utställande av garanti, ställande av säkerhet eller en kombination av dessa stödformer, och
2. Koncerninternt finansiellt stöd: Finansiellt stöd som lämnas av ett företag till ett annat i samma koncern när det mottagande företaget uppfyller förutsättningarna för ingripande enligt 15 kap. 2 b § LBF.

Ett avtal om koncerninternt finansiellt stöd får ingås mellan å ena sidan ett moderinstitut i ett EES-land, ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt holdingföretag, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som är etablerat inom EES, och å andra sidan ett dotterföretag.

Ett företag som anges ovan och som uppfyller förutsättningarna för ingripande enligt 15 kap. 2 b §, får inte ingå ett avtal om koncerninternt finansiellt stöd. Innan ett avtal om koncerninternt finansiellt stöd ingås, ska en ansökan om godkännande av avtalet göras till FI, om inspektionen är den samordnande tillsynsmyndigheten för den koncern som avtalet gäller.

Rörelseregler

Ett kreditinstitut (bank och kreditmarknadsbolag) får bara driva finansiell verksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med den.

Ett kreditinstitut får i sin verksamhet bland annat:

- låna upp medel, till exempel genom att ta emot inlåning från allmänheten eller ge ut obligationer eller andra jämförbara fordringsrätter
- lämna och förmedla kredit, till exempel i form av konsumentkredit och kredit mot panträtt i fast egendom eller fordringar
- medverka vid finansiering, till exempel genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till nyttjande (leasing)
- tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster
- tillhandahålla betalningsmedel
- ikläda sig garantiförbindelser och göra liknande åtaganden
- medverka vid värdepappersemissioner
- lämna ekonomisk rådgivning
- förvara värdepapper
- driva rembursverksamhet
- tillhandahålla värdefackstjänster
- driva valutahandel
- driva värdepappersrörelse under de förutsättningar som föreskrivs i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
- lämna kreditupplysning under de förutsättningar som föreskrivs i kreditupplysningslagen (1973:1173), och
- ge ut elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om bland annat (se 16 kap. 1 § LBF):

- vilken information ett kreditinstitut ska lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster
- vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla kraven på soliditet, likviditet, riskhantering, genomlysning, sundhet, med mera.
- vilka upplysningar ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filialer ska lämna till FI
- innehållet i en återhämtningsplan enligt 6 a kap. 1 § och en koncernåterhämtningsplan enligt 6 a kap. 2 §, när planerna ska upprättas och hur ofta de ska uppdateras
- innehållet i en ansökan om godkännande av avtal gällande koncerninternt finansiellt stöd enligt 6 b kap. 3 § första stycket
- vad det beslut som styrelsen i det stödgivande företaget fattar enligt 6 b kap. 8 § ska innehålla
- innehållet i en anmälan om givande av koncerninternt finansiellt stöd enligt 6 b kap. 11 §
- offentliggörandet av information enligt 6 b kap. 16 §.

Outsourcing

Om ett kreditinstitut vill uppdra åt någon annan att utföra någon av de tjänster som avses i 7 kap. 1 §, ska institutet anmäla detta till FI och ge in uppdragsavtalet. Ett sådant uppdrag får ges om:

1. institutet svarar för den anförtrodda verksamheten mot kunden
2. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och
3. uppdraget inte har sådan omfattning att institutet inte kan uppfylla de skyldigheter som följer av lagen eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

Styrelsen eller verkställande direktören bör härvid upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut och hur detta ska göras.

Den 30 september 2019 trädde European Bank Authority's (EBA) riktlinjer för outsourcing av bank- och finansverksamhet i kraft (EBA/GL/2019/02). Riktlinjerna är en uppdatering av tidigare riktlinjer och är ämnade att skapa ett mer harmoniserat europeiskt regelverk för banker och finansinstitut som omfattas av EBA:s mandat.

Riktlinjerna ersatte tidigare regelverk på området, bland annat EBA:s riktlinjer för outsourcing till molntjänstleverantörer som publicerades 2017.

Syftet med riktlinjerna är att underlätta tillsyn av outsourcad verksamhet samt att garantera säker och effektiv outsourcing av verksamhet utan onödiga risker. Riktlinjerna är tillämpliga på alla outsourcingprojekt, och alltså inte enbart arbete och funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten.

Banker och finansinstitut måste dokumentera all outsourcing och på begäran göra denna dokumentation tillgänglig för FI:s granskning, dock är banker och finansinstitut enligt riktlinjerna enbart skyldiga att anmäla outsourcing av funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Av riktlinjerna framgår också att banker och finansinstitut som önskar utkontraktera verksamhet måste analysera riskerna som är förknippade med den planerade outsourcingen samt bedöma hur väsentlig den outsourcade verksamheten är för bolaget innan det genomförs.

Lag om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

För att ägna sig åt s.k. *annan finansiell verksamhet* än sådan som kräver tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (LBA) krävs registrering hos FI enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (tidigare anmälningslagen). Sådana företag betecknas finansiella institut.

Annan finansiell verksamhet definieras i lagen som *yrkesmässig verksamhet* som *huvudsakligen* består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap 1 § punkterna 2, 3, och 5–12 lagen om bank- och finansieringsrörelse, däribland att medverka vid finansiering, till exempel genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Ett företag som har sådan huvudsaklig finansiell verksamhet som anges i nämnda punkter är alltså skyldigt att registrera sin verksamhet till Finansinspektionen (med undantag för företag i 1 kap. 2 § 1-3, 6, 8, 9, 11 och 12 lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism**.** Även sådan (till exempel säljstödjande) verksamhet som är undantagen från tillståndsplikt enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse är anmälningspliktig enligt det som tidigare kallades för anmälningslagen då det är fråga om så kallad *annan finansiell verksamhet* och nämnda förutsättningar (*yrkesmässig* och *huvudsaklig*) föreligger.

Är det fråga om konsumentkreditverksamhet se avsnitt nedan, angående viss verksamhet med konsumentkrediter.

FI har tillsyn över de finansiella institutens efterlevnad av penningtvättsregelverken och gör, i samband med registrering, en prövning av ägare och ledning. Ändringar i ledning eller ägare ska anmälas till FI.

Lag om viss verksamhet med konsumentkrediter

För att lämna eller förmedla krediter till konsumenter krävs sedan den 1 juli 2014 tillstånd från FI enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter. Sådana tillståndspliktiga företag betecknas som konsumentkreditinstitut.

Undantag från tillstånd

Tillstånd behövs inte för företag med tillstånd enligt:

- lagen om bank- och finansieringsrörelse
- lagen om betaltjänster, eller
- lagen om elektroniska pengar
- lagen om verksamhet med bostadskrediter
- företag som avses i 2 kap. 3 § första stycket 2–7 lagen om bank- och finansieringsrörelse
- statliga och kommunala myndigheter, eller
- juridiska personer som driver verksamhet med konsumentkrediter i mindre omfattning utan vinstsyfte.

De företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds, eller varor som framställs eller säljs, av företaget eller inom en koncern, är undantagna från tillståndsplikt enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (enligt 2 kap. 3 § första stycket 2–7). Vidare undantas konsumentkrediter som medges eller förmedlas inom handeln och som betraktas som anstånd med betalning och inte lån, till exempel kontokortskrediter och avbetalningsköp. Inte heller fakturakrediter omfattas av tillståndsplikten. Emellertid kan anmälningsplikt enligt den tidigare anmälningslagen föreligga, se ovan under Lag om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

FI:s tillsyn omfattar inte konsumentkreditlagen, istället utövar Konsumentverket tillsyn över denna.

Svenska kreditinstitut och företag som driver tillståndspliktig verksamhet enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter kan utväxla uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd för kreditupplysningsverksamhet.

Lagen om försäkringsdistribution

Finansbolag som erbjuder och aktivt förmedlar försäkringar i samband med sina produkter omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen trädde i kraft den 1 oktober 2018 och ersatte lagen om försäkringsförmedling. Den gäller för försäkringsförmedlare och försäkringsföretag. Med försäkringsdistribution avses verksamhet som består i att:

- ge råd om eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan ett försäkringsavtal ingås
- ingå ett försäkringsavtal, eller
- bistå vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal.

Från lagen undantagen verksamhet

Med försäkringsdistribution avses inte verksamhet som bara består i att:

1. hänvisa någon till en försäkringsdistributör eller en försäkringsdistributör till en presumtiv kund, lämna allmän information om försäkringar till någon
2. lämna allmän information om försäkring till någon, eller
3. inom ramen för en annan yrkesverksamhet i enskilda fall lämna information eller ge råd om försäkring till någon.

Med försäkringsdistribution avses inte heller att yrkesmässigt handlägga, värdera eller reglera försäkringsfall.

Bestämmelserna om försäkringsdistribution gäller även vid distribution av återförsäkring, om inte annat anges.

Bestämmelserna om försäkringsförmedlare i denna lag gäller även anknuten försäkringsförmedlare, sidoverksam försäkringsförmedlare och anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare, om inte annat anges.

Lagen är inte tillämplig på en sidoverksam försäkringsförmedlares försäkringsdistribution, om:

1. den distribuerade försäkringen kompletterar en vara eller tjänst och försäkringen täcker risken för förlust av varan eller funktionsfel i eller skada på varan, att tjänsten inte kunnat utnyttjas, eller skada på eller förlust av bagage och andra risker i samband med resa, och

2. den årliga premien för den distribuerade försäkringen inte överstiger ett värde motsvarande EUR 600, beräknat proportionellt på årsbasis, eller
3. premien för den distribuerade försäkringen inte överstiger ett värde motsvarande EUR 200 per person, i de fall försäkringen kompletterar en tjänst och den tjänstens varaktighet inte är längre än tre månader.

En försäkringsdistributör ska, när distributionen sker via en sidoverksam försäkringsförmedlare som undantagits från tillämpningen av lagen enligt 6 §, säkerställa att information tillhandahålls kunden innan försäkringsavtalet ingås, med uppgifter om försäkringsdistributörens identitet och adress och om de förfaranden som avses i 4 kap. 15 § och som gör det möjligt för kunder och andra berörda parter att anmäla klagomål.

Likaså ska försäkringsdistributören säkerställa att det införts ändamålsenliga och proportionerliga system som är förenliga med 4 kap. 1 §, 3 § första stycket, 5 och 13 §§ samt 5 kap. 14, 18 och 19 §§ och som beaktar kundens krav och behov innan avtalsförslaget läggs fram, och det produktfaktablad som avses i 5 kap. 13 § lämnas till kunden innan försäkringsavtalet ingås.

Krav på tillstånd

En svensk försäkringsförmedlare får, med vissa undantag i lagen, bedriva försäkringsdistribution endast efter tillstånd av FI. Senast sex månader efter erhållet tillstånd ska anmälan om registrering göras hos Bolagsverket. Har anmälan inte gjorts inom denna tid eller har Bolagsverket genom beslut som vunnit laga kraft avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering, upphör tillståndet att gälla. Verksamheten får inte påbörjas förrän registrering har skett.

God försäkringsdistributionssed

Lagen föreskriver att avtalsvillkor som avviker från god försäkringsdistributionssed och inte med tillbörlig omsorg tar tillvara kundens intressen får inte åberopas mot kunden, i annat fall än vid återförsäkringsdistribution och försäkringsdistribution som avser stora risker.

Definitioner av aktörer

- Anknuten försäkringsförmedlare: En försäkringsförmedlare som har träffat avtal med ett eller flera försäkringsföretag om att distribuera försäkringsprodukter, om dessa produkter inte konkurrerar med varandra och avtalet innebär att försäkringsföretaget är ansvarigt för ren förmögenhetsskada enligt 4 kap. 16 § lagen om försäkringsdistribution.
- Anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare: En sidoverksam försäkringsförmedlare som har träffat avtal med ett eller flera försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare om att bara distribuera vissa försäkringsprodukter som kompletterar en vara eller en tjänst eller de berörda försäkringsprodukterna omfattar inte livförsäkring eller ansvarsförsäkring, utom när sådant skydd kompletterar den vara eller tjänst som förmedlaren bedriver som huvudsaklig yrkesverksamhet, om avtalet innebär att försäkringsföretaget eller försäkringsförmedlaren är ansvarig för ren förmögenhetsskada enligt 4 kap. 16 §.

Anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare

För en anknuten sidoverksam försäkringsförmedlare gäller att det försäkringsföretag eller den andra försäkringsförmedlare som förmedlaren har ingått avtal med om att distribuera dess försäkringsprodukter ska anmäla förmedlaren för registrering hos Bolagsverket (om förmedlaren uppfyller lagens krav).

Lagändring om hållbarhetsrelaterade upplysningar

Under 2021 har en ändring av lagen om försäkringsdistribution ägt rum. Den 26 juni trädde 6 kap. 1 a § i kraft och den nya paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om att det för försäkringsdistributörer som ger rådgivning om försäkringsbaserade investeringsprodukter finns ytterligare bestämmelser i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar.

Lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Lagen trädde i kraft den 26 juni 2017 och i grunden ligger FATF:s (Financial Action Task Force) rekommendationer. Direktivet som ligger bakom lagen är anpassat till FATF:s rekommendationer och innebär bland annat att det riskbaserade förhållningssättet lyfts fram. Såväl medlemsstaterna som enskilda ska identifiera och bedöma sina risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och agera utifrån dessa. Det riskbaserade förhållningssättet får betydelse bland annat för de centrala reglerna om åtgärder för att uppnå kundkännedom.

Lagen ska tillämpas på fysiska/juridiska personer som driver bland annat:

- bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse
- verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos FI enligt lagen om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen om inlåningsverksamhet

- verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter
- försäkringsförmedling enligt lagen om försäkringsförmedling (från den 1 oktober 2018 lag om försäkringsdistribution).

Lagen gäller även fysiska/juridiska personer som driver yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande EUR 5 000 eller mer.

Krav på riskbaserad kundkännedom

Omfattningen av de åtgärder som vidtas för att uppnå kundkännedom ska anpassas efter risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Åtgärder för att uppnå kundkännedom ska vidtas vid etablering av en affärsförbindelse och vid enstaka transaktioner som uppgår till ett belopp motsvarande EUR 15 000 eller mer. Detsamma gäller transaktioner som understiger detta belopp och verksamhetsutövaren inser, eller borde inse, har samband med varandra och som tillsammans uppgår till minst EUR 15 000.

Med en ”affärsförbindelse” avses en affärsmässig förbindelse med viss förväntad varaktighet. I lagen finns en förändrad definition av affärsförbindelse, i syfte att klargöra att en affärsförbindelse kan uppstå trots frånvaron av ett avtal. Till exempel kan denna uppstå genom konkludent handlande, att en kund vid upprepade tillfällen använder verksamhetsutövarens tjänster. Kravet på kundkännedom kräver en fortlöpande kontroll och inte enbart vid tillfället då affärsförbindelsen etableras.

Åtgärder för kundkännedom ska också vidtas om det uppkommer osäkerhet om tillförlitligheten eller tillräckligheten av tidigare mottagna kunduppgifter. Detta gäller inte bara kundens identitet. Åtgärder för att uppnå kundkännedom ska alltid vidtas om det föreligger misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism. Detta gäller oavsett eventuella undantag och tröskelbelopp.

Handlingar och uppgifter som använts för att uppnå kundkännedom ska bevaras i minst fem år. Tiden ska räknas från det att åtgärderna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse etablerats, affärsförbindelsen upphörde.

Åtgärder som ska vidtas för kundkännedom

Identifiering och kontroll av kunden:

1. Identifiera och kontrollera kundens identitet genom identitetshandlingar, registerutdrag eller genom andra uppgifter från en oberoende och tillförlitlig källa,
2. kontroll av så kallad verklig huvudmans identitet,
3. inhämtande av information om affärsförbindelsens syfte och art.
4. Enligt lagen ska en verksamhetsutövare även vidta åtgärder för att avgöra om kunden eller kundens verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning (så kallad PEP).

Skärpta åtgärder vid hög risk

Om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism bedöms som hög, ska särskilt omfattande kontroller, bedömningar och utredningar göras. Då ska även åtgärderna kompletteras med det som krävs för att motverka den höga risken. Sådana kan tillämpas vid exempelvis förbindelser med högrisktredjeländer, vid korrespondentförbindelser eller när en affärsförbindelse etableras eller en enstaka transaktion utförs med en PEP.

Exempel på skärpta åtgärder som kan vidtas är inhämtande av ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation och uppgifter som varifrån kundens ekonomiska medel kommer.

Tidpunkt för kundkännedom

En verksamhetsutövare får inte etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion, om verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner.

En affärsförbindelse får inte etableras om det finns misstanke om att verksamhetsutövarens produkter eller tjänster kommer att användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

En verksamhetsutövare får inte utföra en transaktion om det på skälig grund kan misstänkas att den utgör ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Om en rapport har lämnats till Polismyndigheten ska verksamhetsutövaren även beakta den information som Polismyndigheten kan lämna om hanteringen av ärendet.

Om det inte är möjligt att låta bli att utföra en misstänkt transaktion, eller om ett avstående från att genomföra transaktionen sannolikt skulle försvåra den vidare utredningen, får transaktionen genomföras.

Affärsförbindelsen ska vidare kontinuerligt följas upp, så att de transaktioner som utförs överensstämmer med vad som är känt om kunden vad gäller till exempel affärs- och riskprofil.

Uppgifts- och granskningsskyldighet

Lagen ställer krav på granskning för att kunna upptäcka misstänkta transaktioner. Om misstanke efter närmare analys kvarstår, ska uppgifter om alla omständigheter som kan tyda på penningtvätt eller finansiering av terrorism ”utan dröjsmål” lämnas till Finanspolisen. Lagen innehåller även ett meddelandeförbud, vilket innebär att de utpekade personerna inte får röja för kunden ifråga eller någon utomstående att en granskning har genomförts, att uppgifter lämnats till finanspolisen eller att en undersökning genomförs eller kommer att genomföras.

Riskbaserade rutiner och utbildning

Anställda ska fortlöpande få behövlig information och utbildning. FI:s föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism innehåller åtskilliga föreskrifter om vilka interna rutiner som ska tillämpas, och vilken utbildning de anställda ska genomgå.

Gemensamma riktlinjer för återförsäljare och informationsblad om lagen

FF har tillsammans med SBF utarbetat gemensamma riktlinjer för återförsäljare som samarbetar med banker och finansbolag. Riktlinjerna innehåller en ”checklista” på de åtgärder som återförsäljare måste genomföra vid identifiering av kund.

Även ett gemensamt informationsblad om lagen som förklarar för kunden varför handlaren måste ställa frågor har tagits fram. Riktlinjerna och informationsbladet finns tillgängliga på FF:s webbplats. Riktlinjerna finns översatta till engelska och finska.

Register över verkliga huvudmän

Ett centralt register över verkliga huvudmän har införts. Registret förs av Bolagsverket. Bolagsverket får även mandat att besluta om sanktioner enligt *lag om registrering i syfte att motverka penningtvätt och terrorism*. Registret finns tillgängligt för verksamhetsutövarna och uppgifterna ska lämnas av verksamhetsutövarna själva.

Förenklade åtgärder

Möjligheterna att använda sig av förenklade förfaranden stramas upp som en följd av direktivets krav och en tydligare riskbaserad ansats. Förenklade åtgärder ska fortsättningsvis vara möjliga att tillämpa på de områden som i dag är undantagna från vissa kundkännedomsåtgärder. Förenklade åtgärder får dock enbart vidtas om verksamhetsutövare i det enskilda fallet kan bedöma att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg.

AML-rapportering

I samband med att den nya penningtvättslagen trädde i kraft 2017 ändrades även FI:s föreskrifter, bland annat så att företag under FI:s tillsyn ska rapportera in vissa uppgifter för att FI ska kunna bedöma risken för att företagen utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Enligt FI:s föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska företagen årligen rapportera de begärda uppgifterna digitalt i FI:s system för periodisk rapportering, på FI:s webbplats. Uppgifterna ska avse balansdagen den 31 december.

Rapportering av penningtvätt ska därefter upprepas en gång per år senast den 31 mars.

goAML

Under 2018 bytte finanspolisen rapporteringssystem till goAML, ett nytt it-system, för att bättre möta kraven i polisens uppdrag och i lagstiftningen. Detta påverkar även de företag som är rapporteringsskyldiga.

goAML tillhandahålls av FN och många länder har implementerat denna lösning. Systemet ökar kvaliteten på inrapporterat material och stärker finanspolisens analysförmåga och möjlighet att upptäcka och lagföra kriminella aktörer.

Lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

- Försök, förberedelse och stämpling till penningtvättsbrott som inte är ringa är straffbart.
- Så kallad självtvätt är brottsligt. Även den som tvättar vinster från sin egen brottslighet kan dömas för penningtvättsbrott.
- Penningtvättsbrott i näringsverksamhet är straffbart. Det gäller den som låter sin verksamhet användas för åtgärder som kan misstänkas vara penningtvätt.
- Det är tillräckligt att brottsvinsten kommer från "brott eller brottslig verksamhet" snarare än från ett specifikt angivet brott.
- Ökade möjligheter att förverka egendom som varit föremål för penningtvätt. Det är möjligt att förverka tvättad egendom hos penningtvättaren även om egendomen inte kan anses tillhöra penningtvättaren.
- Det är möjligt att under kortare tid förbjuda en person att disponera över exempelvis bankmedel. Det är också möjligt att ta sådan egendom i beslag.

Regler om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel ersatte den tidigare gällande förordningen (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel.

Enligt förordningen ska betalningsleverantörer se till att vissa uppgifter om en betalare följer med en överföring när den vidarebefordras. Flertalet finansiella företag är skyldiga att tillämpa bestämmelserna i förordningen. Detta gäller bland annat banker och fysiska och juridiska personer som driver betalningsöverförings- eller betalningsförmedlingsverksamhet enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet. Genom förordningen genomförs specialrekommendation nr. VII (SR VII) gällande ”överföringar på elektronisk väg” som har antagits av Financial Action Task Force (FATF).

Reglerna innebär bland annat:

- Skyldighet att identifiera betalare vid kontanta betalningsöverföringar och insättningar på belopp över EUR 1 000, eller om flera mindre summor uppgår till detta belopp.
- Skyldighet att meddela myndigheterna om vidtagna åtgärder på grund av bristfällig information om betalaren.

  Om en betalningsleverantör regelbundet underlåter att lämna erforderlig information om betalaren ska betalningsmottagarens betalningsleverantör vidta åtgärder. Åtgärderna kan inledningsvis bestå i att utfärda varningar och fastställa tidsfrister. Betalningsmottagarens betalningsleverantör kan därefter antingen avvisa alla framtida överföringar från betalarens betalningsleverantör eller fatta beslut om att begränsa eller avsluta affärsrelationen med denne.

FATCA

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA), är en amerikansk lagstiftning som syftar till att förhindra skatteflykt från USA. FATCA ställer krav på finansiella institut över hela världen att identifiera och dokumentera kontohavare samt rapportera om konton som innehas av personer som är skattskyldiga/deklarationspliktiga i USA, så kallade US persons, bland annat:

- bosatta i USA
- amerikanska medborgare (även de med dubbelt medborgarskap)
- innehavare av uppehållstillstånd i USA, s.k. Green Card
- företag som är registrerade i USA
- vissa icke amerikanska företag med US persons i ägarkretsen.

För att uppfylla FATCA erbjuder USA andra länder att ingå avtal om uppgiftslämnandet. USA och Sverige har ingått ett sådant avtal. Den svenska lagstiftningen, som krävs för att uppfylla kraven enligt FATCA, trädde i kraft den 1 april 2015. Det innebär att de svenska finansiella företagen ska tillämpa FATCA-regelverket så som det är implementerat i svensk rätt.

De finansiella företagen kan lämna uppgifterna till Skatteverket, som i sin tur lämnar uppgifterna till det amerikanska skatteverket, Internal Revenue Service (IRS). Kontrolluppgifter ska årligen och senast den 15 maj året efter det gångna kalenderåret lämnas till Skatteverket av rapporteringsskyldiga institut. För kontrolluppgifter avseende inkomståret 2021 gäller att dessa ska vara myndigheten till handa senast den 15 maj 2022.

Rapporteringskraven beror på hur stora tillgångarna på kontona är. Instituten ska bland annat:

- Identifiera och dokumentera kunder för att avgöra om de är skattskyldiga i USA eller inte.
- Rapportera tillgångar på konton som innehas av US persons och rapportera betalningar till finansiella företag som inte följer FATCA-reglerna samt innehålla skatt om dessa betalningar har sin källa i USA.

Även med ett avtal mellan Sverige och USA ska instituten anmäla sig på IRS’ webbplats för att få ett Global Intermediary Identification Number (GIIN-nummer) och komma med på listan som visar att institutet är s.k. deemed complient financial institution. Listan uppdateras månadsvis. På Skatteverkets hemsida finns ytterligare information om hur den årliga rapporteringen ska gå till FATCA avtal med USA. Se även FACTA’s webbplats.

EU/OECD

Parallellt med FATCA har OECD tagit fram ett modellavtal för informationsutbyte baserat på FATCA-avtalen.

EU såg en möjlighet till att implementera en liknande standard och sedan den 1 januari 2016 har Sverige infört OECD:s globala standard för automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton genom bland annat Common Reporting Standard (CRS), som är en rapporteringsnorm och som har implementerats i svensk rätt. Syftet är bland annat att göra det svårare att undanhålla pengar på konton i andra länder för att slippa betala skatt.

Standarden innebär bland annat att Skatteverket blir skyldigt att utbyta viss information med utländska myndigheter. Standarden innebär också att svenska banker och andra finansiella institut ska lämna information om utländska kontohavares tillgångar och kapitalinkomster till Skatteverket.

Det svenska införlivandet av PSD 2 (betaltjänstdirektivet)

EU-kommissionen presenterade i slutet av juli 2013 ett förslag till revidering av betaltjänstdirektivet (”PSD II”) som inkluderar och upphäver det första betaltjänstdirektivet. En central del av direktivet är att det ställer krav på säkerhet när man identifierar kunder. Betaltjänstdirektivet gäller alla leverantörer av betaltjänster, det vill säga både banker och andra betaltjänstleverantörer. Vidare innebar PSD 2 att även företag som tillhandahöll betalningsiniteringstjänster eller kontoinformation omfattades av regleringen, d.v.s. lagens tillämpningsområde utökas.

Införlivandet i Sverige gjordes genom ändringar i lagen om betaltjänster och FI:s nya och ändrade föreskrifter, som trädde i kraft den 1 maj 2018.

- Begreppet betaltjänst utvidgas till att omfatta betalningsinitierings- och kontoinformationstjänster.
- Undantag från betaltjänstlagens tillämpningsområde görs för bland annat betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av mobiltelefoner eller annan teknisk utrustning, under förutsättning att en sådan transaktion inte överstiger EUR 50.
- Fler aktörer, däribland leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster, åläggs en tillståndsplikt samt krav på att dessa innehar ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti till täckande av ett eventuellt skadeståndsansvar.
- Betalningsinstitut har under vissa förutsättningar rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster. Denna ska ske på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder i den omfattning som krävs för att de effektivt och obehindrat ska kunna tillhandahålla betaltjänster. Om ett kreditinstitut avslår en sådan begäran ska institutet lämna FI en motivering till avslaget.
- FI i samråd med Konkurrensverket ska utöva tillsyn över dessa.
- Kompletterande regler om bland annat stark kundautentisering och kommunikation genom så kallade gränssnitt trädde i kraft den 14 september 2019 genom Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389.
- Enligt kap. 7 a i betaltjänstlagen är en betaltjänstleverantör skyldig att, när sådant alternativ finns, visa betalningssätt som innebär att en kredit inte lämnas. Ett betalningssätt med kredit får inte heller vara förvalt när kontant betalning är möjligt. Om betaltjänstleverantören listar betalningssätt där kredit lämnar och/eller gör det alternativet som förval strider detta förfarande mot marknadsföringslagen och anses otillbörligt mot konsumenter.

Förordning om förmedlingsavgifter för kortbetalningar

Förordningen om kortbaserade transaktioner har som främsta syfte att reducera de avgifter som bankerna tar ut av varandra för att genomföra diverse transaktioner. Den trädde i kraft den 9 december 2015.

Förordningen om förmedlingsavgifter inför maximinivåer för förmedlingsavgifter för transaktioner med konsumenters betal- och kreditkort, och förbjuda tilläggsavgifter för sådana korttyper. Tilläggsavgifter är sådana extraavgifter som vissa handlare lägger på för kortbetalningar.

Konsumentkreditlagen

Den 1 januari 2011 trädde den nuvarande konsumentkreditlagen i kraft. Lagen innebär bland annat utökad information i samband med kreditgivning, en reglering av så kallade snabblån, ångerrätt för krediter samt slopande av formkravet för avtals ingående. Till skillnad från direktivet är lagens tillämpningsområde inte begränsat till några beloppsgränser.

Regeringen har under ett par år arbetat med att införa ändringar i lagen, ändringar som trädde i kraft den 1 september 2018. Bland annat infördes begreppet högskostnadskredit samt ett ränte- och kostnadstak. Med dagens ränteläge är en högkostnadskredit ett lån med en årsränta på mellan 30 procent och upp till taket 40 procent. Det ställs även krav på kreditprövningar på räntefria krediter som ska betalas inom tre månader och som bara är förknippade med en obetydlig avgift (gäller ej fakturakredit).

Härutöver remitterade Konsumentverket under våren 2019 föreskrifter om just högkostnadskrediter och marknadsföring kring dessa. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 juli 2019.

Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter uppdaterades under året och de nya allmänna råden trädde i kraft den 1 november

2021. I jämförelse med de föregående allmänna råden innebär de nya råden att vissa tillägg och ändringar görs i de delar som rör tillämpningen av bestämmelserna om god kreditgivningssed och kreditprövning i 6 och 12 §§ konsumentkreditlagen. Bland annat förtydligas vilka uppgifter som bör ingå i underlaget för kreditprövningen, hur de bör hämtas in, kontrolleras och beaktas i bedömningen av konsumentens betalningsförmåga.

Sanktioner enligt konsumentkreditlagen

Genom en ändring i konsumentkreditlagen kan Konsumentverket ta ut en sanktionsavgift av näringsidkare som vid kreditgivning till konsumenter inte gör erforderliga kreditprövningar. Sanktionsavgiften kan bestämmas till ett belopp mellan lägst 5 000 kronor och högst 10 000 000 kronor men får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Ändringen syftar till att stärka konsumentskyddet vid kreditgivning och därigenom minska överskuldsättningen bland konsumenter. Konsumentverket har sedan den 19 maj 2016 även rätt att meddela omedelbart gällande förbud för näringsidkaren att lämna krediter.

Kapitaltäckning och stora exponeringar

Den 1 december 2017 beslutade Baselkommitténs styrande organ Governors and Heads of Supervision (GHOS) om viktiga kompletteringar för att färdigställa de globala standarderna för bankers kapitaltäckning.

De nya globala standarderna har uppdaterats i flera viktiga delar.

Baselkommitténs överenskommelse anger att de nya standarderna ska börja gälla från 1 januari 2022. Golvet för de riskvägda tillgångarna ska fasas in från nivån 50% år 2022 till slutnivån 72,5% från den 1 januari 2027. Baselkommitténs överenskommelse ställer även krav på att bankerna ska publicera utvecklingen av de riskvägda tillgångarna under hela infasningsperioden. Syftet med den ökade transparensen är att underlätta för externa bedömare att analysera effekten av golvet.

Vid sidan av Baselkommitténs överenskommelse pågår en översyn av kapitaltäckningsreglerna i EU som bland annat inför ett bruttosolidaritetskrav, men som också ändrar hur kapitalkraven utformas i EU och hur de kan tillämpas av tillsynsmyndigheter exempelvis i vilken utsträckning nationella tillsynsmyndigheter kan använda pelare 2-påslag.

För svensk del införs de nya Baselstandarderna via EU-rätten. De ändringar som införs genom ändringar i förordningen blir direkt gällande medan de som genomför genom direktiv måste sedan implementeras genom lag och föreskrifter i Sverige.

CRR/CRD-regleringen

Kreditinstitutsdirektivet (CRD IV) innehåller krav som gäller både inledande av verksamhet och tillhandahållande av tjänster samt krav på myndighetstillsyn, sanktioner och tillförlitlig bolagsstyrning. Direktivet innehåller också krav på tilläggskapital i form av olika buffertar. Direktiv införs genom nationell lagstiftning.

EU:s kapitaltäckningsförordning (CRR) är direkt gällande lagstiftning och behöver därför inte införas på nationellt plan. Förordningen innehåller bestämmelser om beräkning av kapitalbas och minimikapitalkrav, likviditet, minimikapitaltäckningsgrad samt stora exponeringar. Dessutom innehåller den bestämmelser om kraven på offentlighet.

EU:s kapitaltäckningsförordning kompletteras av tekniska standarder för tillsyn och genomförande som bereds av Europeiska bankmyndigheten (EBA) och som meddelas som EU-kommissionens beslut eller förordningar, vilka är bindande och direkt tillämplig lagstiftning i medlemsländerna.

I sin webbtjänst upprätthåller EBA en interaktiv gemensam regelbok som förutom kreditinstitutsdirektivet och EU:s kapitaltäckningsdirektiv även innehåller de tekniska standarder som upprättats av EBA och godkänts av kommissionen, EBA:s riktlinjer och rekommendationer, samt frågor och svar (Q&A) i anslutning till dem.

Rapporter och rapporteringssystem

Regleringen är förknippad med en omfattande rapportering. Inrapporteringssystemet hos FI används för den nya EU-harmoniserade tillsynsrapporteringen av bland annat finansiella uppgifter (FINREP) och kapitaltäckningsuppgifter (COREP).

Vilka rapporter som ska lämnas och när de ska lämnas framgår av FI:s rapporteringsplan för aktuell period.

Nedan anges FI:s kapitaltäcknings- och likviditetsföreskrifter med mera:

- Föreskrifter om periodisk rapportering av uppgifter om minimikravet på nedskrivningsbara skulder (FFFS 2019:1)
- FI:s föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde (FFFS 2014:33)
- FI:s föreskrift om internt bedömt kapitalbehov (FFFS 2014:13)
- FI:s föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar (FFFS 2014:12)

- Föreskrifter om hantering av likviditetsrisker (FFFS 2010:7)
- Föreskrifter om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (FFFS 2011:1)
- Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (FFFS 2007:4)
- Föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag

Lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag med mera

Sedan den 1 januari 1996 gäller lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), vilken i vissa hänseenden hänvisar till årsredovisningslagen, ÅRL (1995:1554).

ÅRKL tillämpas på kreditinstitut, varmed avses banker, d.v.s. bankaktiebolag, sparbanker och föreningsbanker, kreditmarknadsföretag (kreditmarknadsbolag respektive kreditmarknadsföreningar), institut för elektroniska pengar, Sveriges allmänna hypoteksbank och Svenska skeppshypotekskassan. Lagen gäller även svenskt aktiebolag som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse, det vill säga värdepappersbolag. Vidare ska lagens bestämmelser om koncernredovisning tillämpas på finansiella holdingbolag som uteslutande eller huvudsakligen förvaltar dotterföretag som är kreditinstitut.

Huvuddelen av bestämmelserna i ÅRKL överensstämmer med motsvarande bestämmelser i årsredovisningslagen. På dessa punkter innehåller ÅRKL endast hänvisningar till årsredovisningslagen. Men det finns viktiga punkter där lagarna skiljer sig åt bland annat beträffande tilläggsupplysningar.

- Sedan 2005 ska alla noterade företag inom EU, med en övergångsfrist till år 2007 för de som bara har skuldebrev noterade, tillämpa EG:s International Accounting Standard (IAS)-förordning. Den innebär att företagen måste upprätta sin koncernredovisning enligt av EU-kommissionen antagna internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS, International Financial Reporting Standards) från International Accounting Standards Board (IASB). ÅRL och ÅRKL har successivt anpassats för att möjliggöra tillämpning av IFRS.
- Även FI har sedan 2004 successivt anpassat sina redovisningsföreskrifter till av EU-kommissionen antagna internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS). Ändringarna avser liksom i ÅKRL bland annat uppställningsformer.

  FI:s föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag FFFS 2008:25 har ändrats genom FFFS 2009:11, FFFS 2011:54, FFFS 2013:2, FFFS 2013:24, FFFS 2014:18, FFFS 2015:20, FFFS 2017:18, FFFS 2018:20, FFFS 2019:2, FFFS 2020:10 och FFFS 2020:29.
- Enligt FI:s föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 om redovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag gäller som huvudregel att de IFRS/IAS som antagits av EU, däribland IAS 17 Leasingavtal, ska tillämpas av alla företag som omfattas av föreskrifterna, både i koncernredovisningen och i redovisningen för juridisk person. Från denna huvudregel finns dock ett antal undantag och tillägg bland annat med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Beträffande redovisning i juridisk person hänvisas till Rådet för Finansiell Rapportering RFR 2. I följd därav kan finansiella leasingavtal i juridisk person redovisas enligt de regler som gäller för operationella leasingavtal inklusive kravet på upplysningar. FFFS 2008:25 innehåller dessutom vissa särföreskrifter i förhållande till bland annat RFR 2.
- En leasegivare som med stöd av RFR 2 redovisar ett finansiellt leasingavtal som operationellt får göra avskrivningar på den utleasade tillgången enligt annuitetsmetoden även om det skulle vara oförenligt med IAS 17 Leasingavtal.
- Av FFFS 2008:25 följer att sådana undantag och tillägg som enbart är motiverade av sambandet mellan redovisning och beskattning inte bör tillämpas i koncernredovisningen. Finansiella leasingavtal redovisas därmed som sådana i koncernredovisningen.
- Onoterade institut, som inte är bank eller kreditmarknadsföretag, vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1 000 prisbasbelopp (ca SEK 40 miljoner) behöver enbart lämna upplysningar enligt begränsat antal uppräknade godkända internationella redovisningsstandarder. I uppräkningen ingår bland annat IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, med de tillägg som framgår av punkt 32-33 i RFR2, Redovisning för juridiska personer och IAS 17 Leasingavtal, med de undantag och tillägg som framgår av RFR 2.
- Rådet för finansiell rapportering (RFR) har bland annat publicerat RFR 1 och RFR 2. Rådet har under 2016 beslutat att införa en möjlighet till undantag avseende IFRS 16 i RFR 2. De företag som väljer att tillämpa undantaget ska följa regler i RFR 2 för redovisning av leasingavtal.

Det nuvarande undantaget i avsnittet om IAS 17 i RFR 2 innebär att principerna för redovisning av finansiella leasingavtal inte behöver tillämpas i juridisk person p.g.a. sambandet mellan redovisning och beskattning.

Enligt Rådets bedömning är de skattemässiga förhållanden som föranledde undantaget för finansiell leasing i IAS 17 oförändrade. Motsvarande undantag införs därför även för IFRS 16. Med hänsyn till att IFRS 16 inte gör någon åtskillnad mellan finansiella leasingavtal och operationella leasingavtal för leasetagare har bestämmelsen i RFR 2 utformats som ett fullständigt undantag från IFRS 16.

För de företag som väljer att tillämpa undantaget införs regler som omfattar de principer som ska tillämpas för redovisning av leasingavtal hos leasetagare och leasegivare, redovisning av sale-and-lease-back-transaktioner samt upplysningskrav. Avsnittet avseende IFRS 16 i RFR 2 ska börja tillämpas vid samma tidpunkt som IFRS 16 börjar tillämpas i koncernredovisningen.

Leasingredovisning

I juli 2006 startade International Standard Board (IASB) och United States Financial Accounting Standard Board (FASB) ett gemensamt projekt angående leasingredovisning.

FF och Svenska Bankföreningen har under projektets gång träffat företrädare för såväl IASB/FASB som IASB:s styrelse för att framföra branschens syn på projektet.

I januari 2016 publicerade IASB en ny standard avseende leasingavtal, IFRS 16 Leases. IFRS 16 ersätter IAS 17 Leasingavtal samt tillhörande tolkningar IFRIC 4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal, SIC 15 Förmåner i samband med teckning av operationella leasingavtal och SIC 27 Bedömning av den ekonomiska innebörden av transaktioner som innefattar ett leasingavtal.

Standarden innebär fr.a. förändringar i det sätt som leasingavtal ska redovisas på hos leasetagaren. En leasetagare ska redovisa samtliga leasingavtal som tillgångar och skulder i balansräkningen, med undantag för kortfristiga leasingavtal och leasingavtal där värdet på de underliggande tillgångarna är ringa. Redovisningen är baserad på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt en skyldighet att betala för denna rättighet.

Enligt IFRS 16 ska leasegivare fortsatt klassificera leasingavtal som finansiella eller operationella leasingavtal. Standarden godkändes för tillämpning inom EU hösten 2017. Standarden tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2019. Mot bakgrund av vad som hittills framkommit om den s.k. Right of Use-modellen kan det konstateras att den nya standarden kommer medföra påtagliga nackdelar för näringslivet, inte minst för leasetagarna.

Nya skatteregler för företagssektorn

Riksdagen beslutade den 14 juni 2018 om vissa nya skatteregler för företagssektorn genom ändringar i bland annat inkomstskattelagen (1999:1229) (se prop. 2017/18:245). De nya reglerna ska enligt motiven motverka skatteplanering med ränteavdrag och bidra till en ökad neutralitet i skattesystemet genom breddade skattebaser. Med de nya reglerna begränsas möjligheten till ränteavdrag för leasetagare och leasegivare. Begränsningen är frikopplad från redovisningsreglerna.

Skattereglerna som gäller avskrivningsrätten för leasade tillgångar ändras däremot inte och sambandet mellan redovisning och beskattning kvarstår. De nya skattereglerna utgår från de redovisningsregler som gäller i dag (IAS 17 och RFR 2) och har inte tagit hänsyn till de nya redovisningsreglerna i IFRS 16. Skattereglerna utgår därmed från att företagen tillämpar de redovisningsprinciper som framgår av undantagsbestämmelserna från IFRS 16 i RFR 2. Reglerna trädde i kraft den 1 januari 2019, samtidigt som de nya redovisningsreglerna IFRS 16 och en uppdaterad version av RFR 2 började gälla.

Om FI skulle kräva att IFRS 16 tillämpas utan att medge de undantag som framgår av RFR 2 skulle det kunna leda till att ingen, varken leasegivare eller leasetagare, skulle kunna göra räkenskapsenliga avskrivningar på leasade tillgångar. Dessutom skulle det strida mot FI:s principiella hållning att redovisningsprinciperna bör vara desamma för de finansiella företagen som för de noterade företagen. FI har därför beaktat de nya skattereglerna i arbetet med redovisningsföreskrifterna och gjort bedömningen att det inte bör göras någon ändring i 2 kap. 1 § redovisningsföreskrifterna vad gäller tillämpningen av reglerna i RFR 2. Dessa regler gäller i samma utsträckning i förhållande till IFRS 16 som de gällt i förhållande till IAS 17.

Valuta- och kreditreglering

Sedan 1 januari 1993 gäller lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering.

Valutareglering innebär att valutatransaktioner som kan ha betydelse för valutapolitiken och som anges i förordnandet om valutareglering, inte får genomföras utan tillstånd av Riksbanken.

Valutareglering i fredstid får endast tillämpas om det råder utomordentliga förhållanden som är föranledda av en allvarlig olycka, våldshandling, epidemi eller liknande, eller av utomordentligt stora kortfristiga kapitalrörelser och det är uppenbart att andra åtgärder inte är tillräckliga eller möjliga.

Har regeringen förordnat om valutareglering, får på framställan av Riksbanken också förordnas om kreditreglering. Ett förordnande om kreditreglering kan gälla ett eller flera slag av finansinstitut. Regeringen kan på begäran av Riksbanken förordna att även annan som yrkesmässigt och i betydande omfattning bedriver kreditgivning ska kunna omfattas av kreditregleringen.

Följande kreditregleringar kan användas:

- Riksbanken får fastställa ett högsta belopp för utlåning (varvid även jämställs likvider för fordringar som förvärvas i finansieringssyfte, d.v.s. factoring), garantiförbindelser som är knutna till kreditgivning, samt värdet av leasingobjekt (utlåningsreglering).
- Obligationer och andra fordringsrätter som är avsedda för allmän omsättning får inte ges ut utan tillstånd av Riksbanken av annan än Riksgäldskontoret (emissionskontroll).
- Riksbanken får fastställa högsta eller högsta genomsnittlig utlåningsränta (räntereglering).
- Riksbanken får fastställa att vissa av finansinstitutens placeringar ska utgöra en viss andel av deras totala placeringar eller att förändringen av sådana placeringar ska utgöra en viss procent av förändringen av de totala placeringarna (placeringskrav).

Riksbanken administrerar valuta- och kreditregleringen. För närvarande gäller varken någon valuta- eller kreditreglering.

Regelgivningsprojekt inom FI

Under 2020 har ett antal projekt inom FI med bäring på verksamheten i banker och kreditmarknadsbolag bedrivits. Projekten har bland annat handlat om:

- Nya allmänna råd för konsumentkrediter.
- Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter med mera med anledning av det så kallade Bankpaketet.

Tillsyn

Finansbolag (kreditmarknadsbolag) står under Finansinspektionens tillsyn. Inspektionen utövar denna tillsyn dels genom inspektioner i enskilda fall dels genom att utfärda föreskrifter och allmänna råd i sin författningssamling FFFS. Följande är tillämpliga på finansbolag (grundförfattningar i urval):

- Allmänna råd om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn (1998:22)
- Allmänna råd om kontokort och automattjänster (2000:9)
- Allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster (2001:8)
- Allmänna råd om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter (2002:23)
- Föreskrifter och allmänna råd om finansiell rådgivning till konsumenter (KOFS 2004:5)
- Föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag (2018:16)
- Allmänna råd för revisorer förordnande av Finansinspektionen (2004:10)
- Allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag (2005:1)
- Föreskrifter om försäkringsdistribution (2018:10)
- Föreskrifter om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (2007:4)
- Föreskrifter om värdepappersrörelse (2017:2)
- Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (2008:25)
- Föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (2017:11)
- Föreskrifter om ägar- och ledningsprövning (2009:3)
- Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer (2010:3)
- Föreskrifter om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (2010:7)
- Föreskrifter om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (2011:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen (2011:14)
- Föreskrifter och allmänna råd om särskild tillsyn över finansiella konglomerat (2011:26)

- Föreskrifter och allmänna råd om institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare (2011:49)
- Allmänna råd om att söka tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse (2011:50)
- Föreskrifter och allmänna råd om säkerställda obligationer (2013:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (2014:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker (2014:4)
- Föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem (2014:5)
- Föreskrifter och allmänna råd om viss verksamhet med konsumentkrediter (2014:8)
- Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (2014:11)
- Föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar (2014:12)
- Föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov (2014:13)
- Föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (2014:14)
- Föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde (2014:33)
- Föreskrifter och allmänna råd om information om ränta på bostadskrediter (2015:1)
- Föreskrifter om anmälan av vissa förvärv (2016:1)
- Föreskrifter om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner (2016:6)
- Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter om amortering av krediter mot säkerhet i bostad (2016:16)
- Föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter (2016:29)
- Allmänna råd om begränsning av krediter mot säkerhet i form av pant i bostad (2016:33)
- Finansinspektionens föreskrifter om verksamhet för betaltjänstleverantörer (2018 4)
- Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter (KOVFS 2020:1)
- Föreskrifter och allmänna råd om utländska kreditinstituts rapportering för betydande filialer i Sverige (FFFS 2020:9)
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter (FFFS 2020:27)
- Finansinspektionens allmänna råd om rapportering av händelser av väsentlig betydelse (2018:5).
- Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet för företag som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter (FFFS 2021:11)
- Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (FFFS 2021:29)

God sed i finansbolag

Både i Sverige och inom EU finns strävanden i riktning mot att näringslivet i ökad utsträckning ska lösa uppkommande frågeställningar och problem genom s.k. egenåtgärder bland annat i syfte att förebygga problem i förhållande till konsumenter eller andra kunder.

Som ett svar på dessa strävanden uttalar sig FF om vad som enligt FF:s uppfattning är god sed i finansbolag. Uttalanden kan avse allmänna förhållanden lika väl som specifika produkter eller frågor och ges ut när FF finner anledning därtill. Uttalandena publiceras i en numrerad serie och ersätter FF:s tidigare egenåtgärder.

Uttalandena uttrycker således FF:s bedömning om vad som i allmänhet är god sed. Förhållandena varierar dock, både mellan olika företag och mellan olika situationer. Även andra åtgärder, ageranden eller rutiner kan således vara förenliga med god sed. FF förutsätter att dess medlemmar i alla avseenden iakttar god sed med hänsyn till förhållandena i varje fråga.

Hittills har FF i denna serie givit ut etiska riktlinjer (FF1) samt uttalanden om god sed rörande finansiella leasingvillkor (FF2), vid redovisning av leasingavtal (FF3), om kontovillkor (FF4) och om konsumentleasing/privatleasing (FF5).

God sed om privatleasing (FF5) uppdaterades 2017 och en ny version antogs 2019.

Uttalandena finns tillgängliga på FF:s hemsida.

FF har även bidragit till Motorbranschens Riksförbunds (MRF) broschyr om privatleasing.

Etiska riktlinjer – FF 1

Som nummer 1 i serien har utgivits etiska riktlinjer för medlemsföretagen. Riktlinjerna är uppdelade i tre avdelningar. Den första berör allmänna förhållanden,

den andra finansiering i allmänhet och den tredje särskilt om konsumentkrediter. Riktlinjerna behandlar medlemmarnas uppträdande och framtoning på marknaden mot både privatpersoner och företag. Kunder, kreditförmedlare, myndigheter och massmedier ska genom reglerna upplysas om vilken minimistandard man har rätt att kräva av medlemsföretagen.

I riktlinjerna anges bland annat att medlemsbolagen ska ställa höga krav på andra bolag som de samarbetar med. Om ett finansbolag upptäcker att fel uppstått i handläggningen av ett ärende ska bolaget självt rätta felet även om klagomål inte har anförts.

Finansiella leasingvillkor – FF 2

Som nr 2 i FF:s serie *God sed i finansbolag* har givits ut ett uttalande rörande finansiella leasingvillkor. Syftet med uttalandet är att ge stöd åt medlemmarna vid utformningen av sådana leasingavtal vari leasetagaren inte är en konsument.

Uttalandet berör upplåtelsen av nyttjanderätt, leasingperioden, förtida uppsägning, leasingavgifter, ändring av leasingavgifterna, tillägg till leasingavgiften, leverans samt fel, brist och dylikt samt leasetagarens ansvar för leasingobjektet.

Med avseende på leasingavgifterna anges bland annat att god sed kräver att i leasingavtalet tydligt anges storleken av leasingavgifterna, hur många gånger avgifterna ska betalas samt förfallodag för varje betalning.

Vidare anges för det fall att leasingavgifterna ska kunna ändras att god sed kräver att detta regleras på ett tydligt sätt i leasingavtalet så att leasetagaren uppfattar under vilka förutsättningar leasingavgifterna kan ändras. Därutöver kräver dock inte god sed att ändringar av leasingavgifter måste följa någon viss princip. Det är således förenligt med god sed att låta leasingavgifternas belopp bero på förändringar till exempel i räntesatsen för någon viss referensränta, på ränteläget på någon viss marknad, på leasegivarens refinansieringskostnader eller på någon annan sådan omständighet.

Vare sig leasingavgifternas storlek kopplats till en referensränta enligt ovan eller ej är det förenligt med god sed att avtala att leasingavgifterna ska kunna ändras också om de förutsättningar som legat till grund för den ursprungliga beräkningen av leasingavgifter ändras, till exempel som följd av en lagändring eller ett myndighetsbeslut eller genom att leasegivarens refinansieringskostnader stigit utöver den kompensation därför som leasegivaren erhåller genom leasingavgifterna.

För det fall att leasingavgifterna ändras på grund av att förutsättningarna ändrats enligt ovan är det förenligt med god sed, dock utan att det utgör något krav, att tillerkänna leasetagaren rätt att avbryta leasingavtalet.

Uttalandet reviderades 2002 och 2011 varvid föreskrevs att vid ändring av leasingavgifter ska leasetagaren underrättas i förväg samt få sådan information att leasetagaren kan konstatera att ändringen är förenlig med avtalet.

Redovisning av leasingavtal – FF 3

FF:s uppfattning om god sed vid redovisning av leasing är att det för onoterade företag normalt är helt tillfredsställande att leasingavtal redovisas med utgångspunkt från den civilrättsliga äganderätten, d.v.s. att alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Detta och förhållandet att annuitetsmetoden kan tillämpas av leasegivaren överensstämmer med branschens uppfattning om vad som utgör god redovisningssed vid redovisning av leasing, även i juridisk person för noterade företag och kreditinstitut. Därav följer att det normalt är leasegivaren som redovisar leasingobjektet i sitt bokslut.

En reviderad version av FF3 planeras i följd av ändringar i redovisnings- och skatteregler.

Kontovillkor – FF 4

Upphävd i följd av Finansinspektionens Allmänna råd FFFS 2000:9 om kontokort och automattjänster.

Konsumentleasing/privatleasing – FF 5

Syftet med uttalandet är att ge stöd åt medlemmarna vid utformning av avtal. Med leasing till konsument avses en som huvudregel ouppsägbar upplåtelse av leasingobjektet till leasinggivaren. Leasetagaren ansvarar för skador på/förlust av objektet under leasingperioden men inte för objektets marknadsvärde vid utgången av leasingperioden.

God sed om privatleasing uppdaterades i juni 2019 efter positiv dialog med Konsumentverket. I samband med detta medverkade FF i MRF:s arbete med en beställningsblankett för privatleasing som MRF presenterade i början av 2020. I samband med detta uppdaterades även MRF:s broschyr om privatleasing.

Internationella konventioner

Unidroitkonventionerna

Vid en diplomatkonferens i maj 1988 i Ottawa, Kanada, antogs en konvention om internationell finansiell leasing och en konvention om internationell factoring. Konventionerna har utarbetats av UNIDROIT (International Institut for the Unification of Private Law) i samarbete med bland annat

Leaseurope. Det ankommer på de deltagande staterna att avgöra om konventionerna ska införlivas med de nationella rättssystemen.

Den svenska regeringen har inte tagit ställning till om Sverige ska ansluta sig till konventionerna. För båda konventionerna gäller att de måste ratificeras, d.v.s. godkännas, av minst tre stater innan de träder i kraft. Såvitt avser leasingkonventionen har tio stater till dags dato ratificerat denna. I och med att Nigeria ratificerade konventionen i oktober 1994 har erforderligt antal länder anslutit sig. Frankrike och Italien hade tidigare ratificerat denna, som trädde i kraft i dessa länder den 1 maj 1995. Vad gäller factoringkonventionen har till dags dato nio stater ratificerat denna.

Leasingkonventionen

Konventionen gäller inte konsumentförhållanden, korttidsuthyrning, operationell leasing och fastighetsleasing, däremot subleasing i ett eller flera led. Konventionen är tillämplig vidare endast då leasegivaren och leasetagaren har sina affärsställen i olika stater. Dessutom krävs för konventionens tillämplighet att de jämte leverantören har sina affärsställen i konventionsstater. Konventionen kan dock också vara tillämplig om både leveransavtalet och leasingavtalet har lagen i en konventionsstat som tillämplig lag. Konventionen kan avtalas bort, helt eller delvis.

Om konventionen är tillämplig är följande tre regler tvingande:

- artikel 8(3) om leasegivarens medgivande för att leasetagaren får ha utrustningen i orubbad besittning,
- artikel 13(3)(b) om jämkning av oskäliga skadeståndsbestämmelser i avtalet och
- artikel 13(4) om förbud mot att säga upp avtalet och samtidigt åberopa en avtalsbestämmelse om accelererad betalning av framtida hyresbelopp.

Ett viktigt syfte med konventionen är att få ett skydd för leasegivaren erkänt i finansiell leasing. Därför föreskrivs att leasegivarens rätt till utrustningen gäller framför de flesta andra anspråk. Leasegivaren går till exempel före leasetagarens konkursborgenärer och likvidatorer samt före borgenärer som har fått utrustningen utmätt eller belagd med kvarstad. Däremot måste leasegivaren stå tillbaka för den som har pant eller retentionsrätt i utrustningen eller som kan åberopa någon särskild rätt till kvarhållande eller liknande i fråga om skepp eller flygplan.

Leasegivaren har inte något ansvar för utrustningen om han inte har deltagit i valet av utrustning eller leverantör och det finns ett orsakssamband mellan inblandningen och skada som drabbat leasetagaren. Dock kan leasegivaren ha ett ansvar "som ägare" eller ett produktansvar som importör.

Leasegivaren tar ansvar för alla störningar i leasetagarens besittning utom sådana som beror på leasetagaren själv.

Leverantörens ansvar enligt leveransavtalet gäller inte bara mot leasegivaren utan även mot leasetagaren "som om denne hade varit köpare".

Leasetagaren har rätt gentemot leverantören och leasegivaren att avvisa utrustningen och häva avtalet vid fel eller brist i leverans. Hävningen får dock endast tillgripas i vissa fall. Frågan om leasegivarens rättigheter – hävning, skadestånd – vid leasetagarens kontraktsbrott regleras noga.

Leasegivaren får överlåta sina rättigheter enligt avtalet, leasetagaren dock endast med leasegivarens tillstånd.

Factoringkonventionen

Konventionen gäller bara sådan internationell factoring där kunden underrättas om överlåtelsen. Ett factoringavtal måste ha upprättats mellan leverantören och factorn, som blir ägare till fakturorna. Factorn ska ge leverantören minst två av följande tjänster:

- finansiering, inkl. lån och förskottsbetalning
- bokföring/redovisning av överlåtna fordringar,
- inkassering av fordringar,
- skydd mot bristande betalning från gäldenärerna.

Leverantören och gäldenären ska ha sina affärsställen i olika konventionsstater. Däremot spelar det ingen roll var factorn har sitt affärsställe.

Konventionen kan avtalas bort, men om den tillämpas är alla bestämmelser som ska trygga att leverantörens överlåtelse blir giltig, tvingande. bland annat gäller att en sådan överlåtelse blir giltig även om leveransavtalet innehåller en bestämmelse som förbjuder leverantören att överlåta sin rätt. Detta stadgandes förenligt med svensk rätt har betecknats som tveksam.

Gäldenären måste denuntieras skriftligen. Han kan innan betalningen göra alla invändningar om köpeavtalet som han skulle ha kunnat göra mot leverantören. Factorn kan krävas på ersättning (1) om han har beloppet kvar och (2) om factorn vid betalningen var i ond tro.

Kapstadskonventionen om internationella intressen i rörlig utrustning

Kapstadskonventionen om internationella intressen i rörlig utrustning antogs i Kapstaden, november 2001. Konventionen innehåller ett legalt ramverk för tillskapande och säkerställande av internationella säkerheter i rörlig utrustning. Ett internationellt register (eller olika sådana för olika kategorier av utrustning och därtill knutna rättigheter) ska enligt konventionen föras över internationella intressen. Sverige tillträdde konvention den 30 december 2015, som gäller som lag sedan den 1 april 2016. Genom *Lag (2015:860) om internationella säkerhetsrätter i lösa saker* har Sverige inkorporerat konventionen och Protokollet till konventionen om internationella säkerhetsrätter i lösa saker, om särskilda frågor rörande luftfartsobjekt (luftfartsprotokollet) i svensk rätt.

En ”modellag” för leasing

I november 2008 antog Unidroit en modellag för leasing. Leaseurope samt dess amerikanska motsvarighet ELFA har följt projektet och framfört synpunkter till Unidroit bland annat beträffande vad som ska innefattas i definitionen av leasing.

Modellagen är baserad på de allmänna principer som kommer till uttryck i leasingkonventionen, och är fr.a. tänkt att användas av utvecklingsländer – i första hand av afrikanska länder – och länder som befinner sig i övergångsfasen till marknadsekonomi.

Riktlinjer och rekommendationer

Förutom de regler som ovan nämnts under *God sed i finansbolag* har medlemmarna anslutit sig till Internationella Handelskammarens (ICC) *Regler för reklam och marknadskommunikation* och ICC/ESOMAR’s *Internationella regler för marknads- och samhällsundersökningar*.

Bankföreningen och Finansbolagen har gemensamt tagit fram branschgemensamma riktlinjer för återförsäljares åtgärder för identifiering av kunder med anledning av penningtvättsregelverket. Dessa riktlinjer har namnet *Känn din kund*.

SIMPT-vägledning

Sedan ett par år tillbaka har SIMPT arbetat med att ta fram en vägledning för de finansiella företagens tolkning och tillämpning av reglerna om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Denna finns publicerad i olika delar, både utifrån ämnesområde och verksamhetstyp, på SIMPT:s hemsida www.simpt.se.

EU-förordningar

Som medlem i den Europeiska unionen omfattas Sverige av dess regelverk. De förordningar som antagits på EU-nivå är direkt gällande i Sverige utan någon särskild lagstiftningsåtgärd. Så snart en förordning har trätt i kraft gäller den därmed som lag i Sverige, till exempel Dataskyddsförordningen (GDPR). Förordningar är direkt tillämpliga och gäller exakt som de är skrivna i hela EU. Exempelvis är de sanktioner som rådet utfärdat genom förordningar direkt tillämpliga och måste åtföljas.

Europeiska tillsynsmyndigheter - riktlinjer och rekommendationer

2011 skapades en struktur inom EU för tillsynen av den finansiella sektorn. Syftet har varit att bättre kunna hantera den omfattande gränsöverskridande verksamheten inom de europeiska finansmarknaderna, följa och analysera utvecklingen och kunna vidta relevanta åtgärder för att främja den finansiella stabiliteten inom EU.

Tre europeiska tillsynsmyndigheter har inrättats:

- Europeiska bankmyndigheten (EBA)
- Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA)
- Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA)

Gemensamt benämns de tre europeiska tillsynsmyndigheterna som European Supervisory Authorities (ESA).

Myndigheterna lämnar olika förslag på tekniska standarder för tillsyn eller genomförande som sedan antas av EU-kommissionen i form av förordning eller beslut. Därutöver har myndigheterna möjlighet att anta olika riktlinjer och rekommendationer.

Riktlinjerna och rekommendationerna är jämställda med svenska allmänna råd. Dock finns en skyldighet att med alla tillgängliga medel söka följa dessa. För att denna skyldighet ska inträda gäller att riktlinjer finns översatt på svenska. (FI:s PM 2013-02-08, dnr 12-12289).

Exempel på riktlinjer från EBA är de *Gemensamma riktlinjerna för riskbaserad tillsyn* vad gäller antipenningtvätt (finns tillgängliga på EBA:s webbplats). Samtliga riktlinjer finns samlade under rubriken ”Regulation and Policy”.

Tabellförteckning

Tabell 1 **Finansbolagens utlåning och leasing i SEK och utländsk valuta** **30**

Tabell 2 **Finansbolagens utlåning i SEK och utländsk valuta – kundstruktur** **30**

Tabell 3 **Finansbolagens balansräkning vid utgången av de senaste fem åren** **31**

Tabell 4.1 **Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelning på objekt** **32**

Tabell 4.2 **Bankers och MFI:s bokförda värden leasing i SEK och utländsk valuta** **32**

Tabell 5.1 **Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelat på objekt**
IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2021 ..... **33**

Tabell 5.2 **Bankers respektive samtliga MFI:s leasing i SEK och utländsk valuta**
IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2021 ..... **33**

Tabell 6.1 **Finansbolagens anskaffningsvärden för leasing – fördelat på objekt**
Kvartal och år för 2020 och 2021 ..... **34**

Tabell 6.2 **Bankers respektive samtliga MFI:s anskaffningsvärden för leasing**
Kvartal och år för 2020 och 2021 ..... **34**

Tabell 7 **Finansbolagens finanstjänster – fördelning på kreditformer** **35**

Tabell 8 **Equipment (Leasing & Hire Purchase)** **36**

Notera att skillnaden mellan olika år delvis beror på att företag lämnat, respektive tillkommit, i den statistiska sfären.

Tabell 1 Finansbolagens utlåning och leasing i SEK och utländsk valuta

Utestående belopp resp. bokförda värden vid kalenderårets utgång. Miljarder SEK.

År	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Totalt	264	255	248	254	271
(varav i utländsk valuta)	*(93)*	*(97)*	*(97)*	*(91)*	*(97)*

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Tabell 2 Finansbolagens utlåning i SEK och utländsk valuta – kundstruktur

Utestående belopp resp. bokförda värden vid kalenderårets utgång. Miljarder SEK.

	Leasing		**Övriga företagskrediter**		**Hushåll**		**Total Utlåning inkl. leasing**	
År	**Mdr**	**%**	**Mdr**	**%**	**Mdr**	**%**	**Mdr**	**%**
2017	111	*42*	85	*32*	68	*26*	264	*100*
2018	99	*39*	91	*36*	64	*25*	255	*100*
2019	90	*36*	91	*37*	67	*27*	248	*100*
2020	87	*34*	92	*36*	75	*30*	254	*100*
2021	87	*32*	103	*38*	81	*30*	271	*100*

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning: I tabell 1 och 2 ingår ej utlåning och leasing till MFI (i tabell 4 och 5 ingår leasing till MFI).

Tabell 3 Finansbolagens balansräkning vid utgången av de senaste fem åren

Miljoner SEK.

TILLGÅNGAR	2017	2018	2019	2020	2021
Utlåning	**194 462**	**203 657**	**220 225**	**224 511**	**240 312**
Icke MFI	*176 148*	*178 513*	*184 378*	*193 493*	*212 152*
Svenska icke-MFI	106 797	103 061	105 203	117 718	130 828
Icke-monetära finansiella företag	311	464	501	1 100	1 474
Icke-finansiella företag	36 252	36 254	35 399	37 338	43 913
Offentlig sektor	1 254	1 706	1 697	3 572	3 773
Hushåll inkl HIO	68 981	64 637	67 606	75 708	81 668
Utländska icke-MFI	69 351	75 452	79 175	75 778	81 324
Övriga EU-länder	45 566	52 801	58 689	50 596	55 439
Övriga utlandet	23 785	22 651	20 486	25 182	25 885
MFI	*18 314*	*25 144*	*35 847*	*31 015*	*28 160*
Svenska MFI	15 882	22 427	32 499	26 924	22 787
Utländska MFI	2 432	2 717	3 348	4 091	5 374
Övriga EU-länder	928	1 000	1 203	1 441	1 920
Övriga utlandet	1 504	1 717	2 145	2 650	3 454
Räntebärande värdepapper	**11 128**	**17 746**	**18 222**	**18 747**	**19 323**
Aktier och andelar	**7 134**	**2 790**	**2 925**	**4 108**	**6 486**
Derivatinstrument	**3**	**68**	**3**	**34**	**180**
Övriga tillgångar	**101 712**	**86 096**	**74 797**	**69 565**	**69 568**
SUMMA TILLGÅNGAR	**314 439**	**310 358**	**316 173**	**316 965**	**335 869**
Svenska kronor	213 184	205 252	206 886	214 276	226 157
Utländsk valuta	101 255	105 106	109 287	102 689	109 712
Euro och EMU-valutor	41 094	47 052	51 356	50 641	53 032
Övriga EU-valutor	21 832	23 813	24 715	14 564	15 402
Övriga utländska valutor	38 329	34 240	33 216	37 485	41 278
SKULDER och EGET KAPITAL					
In- och upplåning	**221 168**	**220 721**	**230 285**	**235 271**	**253 267**
Icke MFI	*67 969*	*71 410*	*77 779*	*82 757*	*98 870*
Svenska icke-MFI	52 096	55 038	48 909	52 204	59 076
Utländska icke-MFI	15 873	16 372	28 870	30 553	39 793
MFI	*153 198*	*149 312*	*152 506*	*152 513*	*154 397*
Svenska MFI	*87 852*	101 224	103 368	104 295	107 914
Utländska MFI	65 347	48 088	49 138	48 218	46 483
Övriga EU-länder	54 521	35 756	37 530	25 952	24 072
Övriga utlandet	10 826	12 332	11 608	22 266	22 411
Emitterade värdepapper	**6 389**	**8 929**	**8 841**	**8 602**	**7 150**
Certifikat	0	1 013	904	0	0
Obligationer	4 355	5 950	5 531	6 059	4 705
Förlagslån	1 940	1 864	2 406	2 439	2 441
Övriga emitterade värdepapper	95	101	0	104	4
Derivatinstrument	**84**	**38**	**119**	**17**	**79**
Övriga skulder	**20 455**	**20 609**	**23 530**	**16 970**	**19 917**
Eget kapital	**66 342**	**60 062**	**53 398**	**56 106**	**55 456**
SUMMA SKULDER	**314 439**	**310 358**	**316 173**	**316 965**	**335 869**
Svenska kronor	230 928	228 680	233 060	234 583	243 364
Utländsk valuta	83 511	81 679	83 112	82 382	92 505
Euro och EMU-valutor	29 781	36 743	40 373	42 603	50 430
Övriga EU-valutor	18 102	14 706	12 913	11 215	12 662
Övriga utländska valutor	35 628	30 230	29 826	28 563	29 414
*) Balanserad vinst	20 065	19 422	17 862	26 116	-
*) Årets resultat	4 948	5 348	8 660	3 850	-

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

MFI = monetära finansinstitut

*) Källa: Statistiska Centralbyrån / Finansinspektionen (standardrapporten).
2021 års uppgifter publiceras av SCB i slutet av maj 2022.

Tabell 4.1 Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelning på objekt

Bokförda värden vid kalenderårets utgång i kvartalsstatistiken. Miljoner SEK.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Byggnader	201	140	155	155	221
Personbilar	25 323	12 009	9 789	9 640	9 752
Andra fordon	13 728	14 919	8 543	8 490	8 613
varav lätta lastbilar	1 823	1 806	1 934	1 902	1 986
Övriga transportmedel	19 152	16 698	11 801	10 878	10 591
varav rälsfordon	16 694	15 726	10 933	10 035	9 794
varav båtar och fartyg	1 397	24	20	26	24
varav luftfartyg	250	183	112	100	79
varav containrar	811	766	736	716	693
Entreprenadmaskiner	5 821	6 288	6 846	7 062	7 638
anläggn & byggn.maskiner	5 119	5 622	6 171	6 279	6 742
jord- & skogsbruksmaskiner	702	666	675	783	895
Verkstadsmaskiner	15 765	17 472	19 894	20 029	20 790
Datorer och kringutrustning	11 758	12 018	12 547	11 767	11 648
Mobiltelefoner och kommunikationsutrustning	1 825	1 869	1 987	2 287	2 549
Inredning för kontor, restaurang, hotell, butik	653	667	682	725	713
Grafisk utrustning	421	400	341	291	287
Medicinsk utrustning	728	1 068	1 284	1 349	1 414
Övrigt	15 946	16 190	16 097	14 365	12 987
Summa finansbolag a)	**111 321**	**99 739**	**89 964**	**87 037**	**87 201**
Under perioden tecknade leasingkontrakt b)	65 411	40 557	37 304	28 783	33 812

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

a) De skillnader som föreligger beträffande summa leasing mellan tabell 2 och 4 beror på flera faktorer, se anmärkning under tabell 2.

b) Anskaffningsvärde för under kalenderåret inköpta objekt.

Tabell 4.2 Bankers samt MFI:s leasing – bokförda värden i SEK och utländsk valuta

Bokförda värden vid kalenderårets utgång i kvartalsstatistiken. Miljoner SEK.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Banker	108 981	117 709	121 127	123 363	131 985
Övriga MFI	333	274	262	206	226
MFI totalt	220 635	217 737	211 353	210 606	219 412

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:

MFI, monetära finansinstitut, består av banker, bostadsinstitut, finansbolag som är kreditmarknadsbolag och övriga MFI.

Tabell 5.1 Finansbolagens leasing i SEK och utländsk valuta – fördelat på objekt

IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2021. Miljoner SEK.

	1 IB	2 Anskaffn. värde	3 *Summa*	4 Avskrivn./ avyttring	5 *Summa*	6 UB	7 *Skillnad*
Byggnader	155	127	282	62	220	221	-1
Personbilar	9 640	4 275	13 915	4 160	9 755	9 752	3
Andra fordon	8 490	3 306	11 796	3 171	8 625	8 613	12
Övriga transportmedel	10 878	2 203	13 081	2 524	10 557	10 591	-34
Entreprenadmaskiner	7 062	3 310	10 372	2 800	7 572	7 638	-66
Verkstadsmaskiner	20 029	6 299	26 328	6 199	20 129	20 790	-661
Datorer & kringutrustning	11 767	5 809	17 576	5 992	11 584	11 648	-64
Mobiltelefoner & kommunikationsutrustning	2 287	1 487	3 774	1 241	2 533	2 549	-16
Inredning för kontor, restaurang, hotell, butik	725	260	985	284	701	713	-12
Grafisk utrustning	291	118	409	130	279	287	-8
Medicinsk utrustning	1 349	356	1 705	352	1 353	1 414	-61
Övrigt	14 365	6 262	20 627	7 640	12 987	12 987	0
Summa finansbolag	**87 038**	**33 812**	**120 850**	**34 555**	**86 295**	**87 203**	**-908**
(varav utl. leasetagare)	(36 005)	(14 760)	(50 765)	(15 316)	(35 449)	(36 356)	(-907)

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:
Kolumn 7 är skillnaden mellan kolumn 5 och 6 och beror på att företag lämnat resp. tillkommit i den statistiska sfären. Differenser kan också förklaras av att instituten under året har klassat om objekt.

Tabell 5.2 Bankers respektive samtliga MFI:s leasing i SEK och utländsk valuta

IB, anskaffningsvärde, avskrivningar/avyttringar och UB 2021. Miljoner SEK.

	1 IB	2 Anskaffn. värde	3 *Summa*	4 Avskrivn./ avyttring	5 *Summa*	6 UB	7 *Skillnad*
Banker	123 363	65 689	189 052	57 658	131 394	131 985	-591
Övriga MFI	205	76	281	59	222	224	-2
MFI totalt	210 606	99 577	310 183	92 272	217 911	219 412	-1 501

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:
MFI, monetära finansinstitut, består av *banker*, *bostadsinstitut*, *finansbolag som är kreditmarknadsbolag* och *övriga MFI.*

Kolumn 7 är skillnaden mellan kolumn 5 och 6 och beror på att företag lämnat resp. tillkommit i den statistiska sfären. Differenser kan också förklaras av att instituten under året har klassat om objekt.

Tabell 6.1 Finansbolagens anskaffningsvärden för leasing – fördelat på objekt Kvartal och år för 2020 och 2021

Miljoner SEK.

	2020 Kv 1	2021 Kv 1	2020 Kv 2	2021 Kv 2	2020 Kv 3	2021 Kv 3	2020 Kv 4	2021 Kv 4	Finans-bolag totalt 2020	Finans-bolag totalt 2021
Byggnader	11	24	9	32	12	30	23	41	**55**	**127**
Personbilar	1 059	1 116	855	1 233	884	882	1 176	1 044	**3 974**	**4 275**
Andra fordon	533	857	830	677	733	757	1 022	1 015	**3 118**	**3 306**
Övriga transportmedel	19	6	22	30	15	2 139	18	28	**74**	**2 203**
Entreprenad-maskiner	518	891	754	884	730	698	847	837	**2 849**	**3 310**
Verkstads-maskiner	2 258	1 741	1 500	1 631	1 507	1 446	1 647	1 481	**6 912**	**6 299**
Datorer etc	1 521	1 515	1 450	1 305	1 348	1 442	1 554	1 547	**5 873**	**5 809**
Mobiltelefoner etc	91	301	178	389	105	296	554	501	**928**	**1 487**
Inredn f Kontor/ Hotell/Rest/Butik	93	74	92	69	90	53	87	64	**362**	**260**
Grafisk utrustning	18	27	23	38	21	22	30	31	**92**	**118**
Medicinsk utrustn	113	114	148	127	72	41	174	74	**507**	**356**
Övrigt	1 407	1 054	843	991	882	2 657	909	1 560	**4 041**	**6 262**
Finansbolag totalt per kvartal	**7 641**	**7 720**	**6 704**	**7 406**	**6 399**	**10 463**	**8 041**	**8 223**	**28 785**	**33 812**

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Tabell 6.2 Bankers respektive samtliga MFI:s anskaffningsvärden för leasing Kvartal och år för 2020 och 2021

Miljoner SEK.

	2020 Kv 1	2021 Kv 1	2020 Kv 2	2021 Kv 2	2020 Kv 3	2021 Kv 3	2020 Kv 4	2021 Kv 4	Totalt 2020	Totalt 2021
Banker	14 401	16 073	11 952	18 087	13 559	15 343	17 231	16 186	57 143	65 689
Övriga MFI	0	5	0	1	16	0	1	74	14	80
MFI totalt	**22 043**	**23 796**	**18 651**	**25 495**	**19 975**	**25 803**	**25 271**	**24 483**	**85 940**	**99 577**

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:
MFI, monetära finansinstitut, består av *banker*, *bostadsinstitut*, *finansbolag som är kreditmarknadsbolag* och *övriga MFI.*

Tabell 7 Finansbolagens finanstjänster – fördelning på kreditformer

Krediter till svensk allmänhet och utlandet i SEK och utländsk valuta.
Utestående belopp vid kalenderårets slut. Miljoner SEK.

	2017	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Utlåning totalt, (disponerat belopp)	**176 148**	**178 513**	**184 378**	**193 496**	**212 152**
varav					
• ***Factoringkrediter***	8 449	11 180	12 578	13 176	17 042
• ***Avbetalningskrediter***	59 153	49 721	45 611	50 286	54 154
• ***Kontraktskrediter***	7 146	8 186	9 149	9 723	13 742
• ***Reverskrediter***	10 821	12 948	20 864	24 620	26 010
• ***Övriga krediter***	90 578	96 478	96 176	95 691	101 203
varav					
Betal- och kredit-kortsfordringar	30 714	31 225	24 599	23 294	22 658
varav					
- Betalkort	*(11 890)*	*(12 404)*	*(7 691)*	*(5 452)*	*(6 162)*
- Kreditkort	*(18 824)*	*(18 821)*	*(16 908)*	*(17 843)*	*(16 496)*

Källa: Statistiska Centralbyrån / Sveriges Riksbank

Anmärkning:
Övriga krediter innehåller betal- och kreditkortsfordringar.

Tabell 8 Equipment (Leasing & Hire Purchase)

Källa: Leaseurope, Annual Statistical Survey 2020

		New Production				Outstandings				Number of New Contracts		
		Mio€		% change		Mio€		% change				
		2020	2019	not adjusted[1]	adjusted[2]	2020	2019	not adjusted[1]	adjusted[2]	2020	2019	%
AT	Verband Österreichischer Leasing-Gesellschaften - VÖL	7,121.15	8,100.00	-12.08%	-12.08%	18,041.56	19,671.55	-8.29%	-8.29%	226,003	266,222	-15.11%
BE	Association Belge des Entreprises de Leasing	5,137.40	5,657.20	-9.19%	-9.19%	12,740.70	12,333.90	3.30%	3.30%	103,842	113,740	-8.70%
BE	Fédération Belge des Loueurs de Véhicules - RENTA	3,056.00	4,015.00	-23.89%	-23.89%	8,560.00	9,016.00	-5.06%	-5.06%			
BG	Bulgarian Association for Leasing - BAL	919.81	1,111.77	-17.27%	-17.27%	2,117.88	2,100.42	0.83%	0.83%			
CH	Schweizerischer Leasingverband - SLV	10,073.80	10,348.80	-2.66%	-6.32%	20,929.47	21,613.63	-3.17%	-6.81%	259,672	266,911	-2.71%
CZ	Czech Leasing and Finance Association - CLFA	3,143.49	4,057.27	-22.52%	-20.15%	8,302.29	8,508.61	-2.42%	0.56%	101,761	120,781	-15.75%
DE	Bundesverband Deutscher Leasing-Unternehmen e.V. - BDL	57,834.00										
DK	Finans og Leasing	8,566.45	8,809.96	-2.76%	-2.92%	18,939.39	18,899.69	0.21%	0.05%	104,002	230,980	-54.97%
EE	Estonian Leasing Association	872.00	1,165.00	-25.15%	-25.15%	2,675.00	2,780.00	-3.78%	-3.78%	34,389	45,852	-25.00%
ES	Asociación Española de Leasing y Renting - AELR	6,393.61	8,795.96	-27.31%	-27.31%	19,108.53	21,534.53	-11.27%	-11.27%	222,021	261,781	-15.19%
ES	Association Espanola de Renting de Vehiculos - AER	4,356.10	5,946.27	-26.74%	-26.74%	11,819.13	10,830.00	9.13%	9.13%			
FR	Association francaise des Sociétés Financieres - ASF	38,258.00	41,631.00	-8.10%	-8.10%	78,714.00	76,760.00	2.55%	2.55%	1,351,022	1,517,687	-10.98%
FR	Fédération Nationale des Loueurs de Véhicules - FNLV	12,328.00	16,510.00	-25.33%	-25.33%					509,814	707,152	-27.91%
GR	Association of Greek Leasing Companies - AGLC	415.47	335.15	23.97%	23.97%	1,326.93	1,197.23	10.83%	10.83%	2,089	2,473	-15.53%
HR	Croatian Chamber of Economy - Association of Leasing Companies	870.04	1,354.33	-35.76%	-34.72%	2,057.00	2,169.99	-5.21%	-3.67%	40,401	65,426	-38.25%
HU	Hungarian Leasing Association	1,784.68	2,251.61	-20.74%	-14.41%	4,718.96	4,649.94	1.48%	9.58%			
IT	Associazione Italiana Leasing - ASSILEA and ANIASA	20,149.00	24,089.00	-16.36%	-16.36%	34,369.00	34,874.00	-1.45%	-1.45%	533,893	694,860	-23.17%
LT	Association of Lithuanian Banks - Leasing Committee	1,340.00	1,816.00	-26.21%	-26.21%	2,705.00	2,867.00	-5.65%	-5.65%	138,397	161,939	-14.54%
LV	Latvian Lessors Association	529.00	807.00	-34.45%	-34.45%	1,527.00	1,731.00	-11.79%	-11.79%			
MA	Association Professionnelle des Sociétés de Financement - APSF	864.74	1,203.96	-28.18%	-27.73%	2,722.76	2,941.75	-7.44%	-6.87%			
NL	Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen - NVL	6,631.00	7,743.00	-14.36%	-14.36%	12,000.00	12,000.00			69,550	77,396	-10.14%
NL	Vereniging van Nederlandse Autoleasemaatschappijen - VNA	8,852.00	9,816.00	-9.82%	-9.82%	27,887.00	26,968.00	3.41%	3.41%	273,464	314,099	-12.94%
NO	Finansieringsselskapenes Forening	5,607.49	6,948.87	-19.30%	-12.16%	14,861.70	16,379.09	-9.26%	-1.24%			
PL	Polish Leasing Association	15,578.69	17,916.02	-13.05%	-10.11%	34,905.50	35,994.52	-3.03%	0.25%			
PT	Associação Portuguesa de Leasing, Factoring e Renting - ALF	2,168.00	3,003.00	-27.81%	-27.81%					65,206	92,307	-29.36%
RU	United Leasing Association - ULA	17,044.47	20,702.42	-17.67%	-6.00%	62,496.37	67,627.90	-7.59%	5.51%	335,000	262,000	27.86%
SE	AFINA regrouping Finansbolagens Förening and Svenska Bankföreningen	13,333.40	13,972.67	-4.58%	-5.52%	30,441.78	29,418.08	3.48%	2.46%	531,327	677,093	-21.53%
SI	Leasing Committee of the Banking Association of Slovenia	1,015.60	1,257.38	-19.23%	-19.23%	1,891.78	1,938.68	-2.42%	-2.42%	47,106	56,486	-16.61%
SK	Association of Leasing Companies of the Slovak Republic	2,042.00	2,494.00	-18.12%	-18.12%	4,186.00	4,268.00	-1.92%	-1.92%	69,639	85,262	-18.32%
TR	Auto Leasing and Rental Companies Association - Tokkder	1,293.28	712.04	81.63%	130.11%	4,026.59	3,821.61	5.36%	33.49%			
TR	Turkish Association of Financial Institutions - AFI/FKB	2,914.82	2,306.30	26.39%	60.12%	7,112.74	7,663.19	-7.18%	17.59%			
UA	Ukrainian Union of Lessors - UUL	681.92	495.69	37.57%	46.29%	721.68	384.99	87.46%	99.35%	9,760	9,082	7.47%
UK	British Vehicle Rental and Leasing Association - BVRLA	*14,006.97*								*535,390*		
UK	Finance and Leasing Association - FLA	64,811.73	81,768.57	-20.74%	-19.65%	156,005.40	162,015.11	-3.71%	-2.39%			
Total		**339,994.10**	**317,141.23**	**-15.45%**	**-13.80%**	**607,911.14**	**622,958.40**	**-2.42%**	**0.16%**	**5,563,748**	**6,029,529**	**-16.60%**

1) not adjusted for exchange rate fluctuations 2) adjusted for exchange rate fluctuations

Notes

FINANSBOLAGEN

Kammakargatan 22, 5 tr., 111 40 Stockholm • Telefon: 08-660 68 90
E-post: info@finansbolagen.se • www.finansbolagen.se

Omslagsfoto: Chris Montgomery